

308333

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I. } చెన్నపట్టణము 1914 నం॥ నవంబరు నెల 28 వ తేది శనివారము } No. 223
నంపుటము ౧ } ఆనందనామ సంవత్సర మాఘ శిర శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧. } సంచిక ౨౨౩

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.
తలనొప్పుల మాన్పును. వాముపుపోట్ల బావును.
పార్శ్వపునెప్పుల తొరడోలును. పోట్లపోగొట్టును.
వనమూలికలచే హిందూదేశమును
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
సువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.
కంచభాషచీటి చూచుకొనిన మోసము గలగదా
అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, ఫోటో జంబాయి. లేక, 6, 7 కంటి కెట్టిపిడి, బార్బిటైట్. మద్రాసు.

ది న వ త్తి క.
ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.
చందా నం॥ నకు రూ. 12-0-0, 8 మాసములకు రూ. 8-4-0,
6 మాసములకు ,, 6-4-0, 1 మాసమునకు ,, 1-2-4

క్రొంప్టన్ ఇంజనీరింగు
కంపెనీ, మదరాసు.
ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,
రయిసు మిల్లులు,
విండి మిల్లులు,
సీరుతోడు యంత్రములు

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయెలువాచ్.
గాలునుతోనహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము డయలమిడి
మాకంపెనీ చేరు ఎజ్జెనిసికా
లో ముద్రింపబడి యుండును.
ఇది చూచుట కందమై తలచిన
మును, డబ్బురూఫ్ ఆను గ్లాసు
డూమునుగలిగి మొరటుపనులకు
దగియుండును. పెట్టెమాత్ర లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కించి యుండును. సీవ నుండి
మాత్ర తయారుచేయబడినది. గాన నెవరియొద్దను జక్కదు.
ఒకరొక్కరును దీయుదునను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి
తిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి
యార మిదియొకటియేయని యనుభవమున చెలియును. ఇదివల
కనేక గడియారములు ఖర్చయి యొగ్గతాపత్రముల నంది
యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుము. మాఫటణముననే యానీ
ముల కొని సంతసింపినన, కలహముల తెందుకు?
సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, ఫోటోబాన్సు నెం 167, మద్రాసు

MESMERISED TALISMAN.
సంజీవరత్న

ప్రభావ మత్సర్యము. దీని నుంకరించుకొనిన, జేహ
సంరక్షణకు కాపు. 2 కలరా, అమృతము మున్నగు అంటు
వ్యాధులను సోక నీయుదు. 3 భూతప్రేత పిశాచములను పాట
దోలును. 4 వ్యాధులు, పిదలు, అపదలు, గండములు తొలగి
పోవును. 5 నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, చిళ్లు, బెణుకులు,
చారించును. 6 ఆరోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వస్యము, బలము
నుభును, ఉత్సాహము నొపింగు వలాయుధమువంటిది 7 కర్మ
రక్షణపులు ప్రయమిత్రువులగుదురు. 8 వివాదములలో జయ
లాభములు గలుగును. 9 సభకట్టు, సర్వజన వశీకరము. 10
సీవొక వ్యాపార, వ్యవహార, కార్యార్థ సమేతమై వెళ్ళోవున
పుడు దీనిని ధరించుకొని వెళ్ళిన తప్పక జయమును, లాభమును
పొందగలవు దానియందల్ల మహిమయున్నదని అనుభజులు
ఉచ్చిక్తులనట్లు తనోళ్ళ వక్కాణించియున్నారు. ఇది
సర్వావధి వేదియగు నొక ఘోషయి మహాత్మునిచే గనిపెట్ట
బడినదేగాని కాలోచిత వేషధారులవలన గనిపెట్టబడినదిగాదు.

1 సంజీవి వెల రూ-1-8-0లు మాత్రమే పోస్టేజీతో సహా
Apply at once to:—పి. రాఘవజనాణ్ణనరావు
మెస్సరిస్ట్రు లింగం. (గుంటూరు జిల్లా)

మొదలగు వాటినిన్నిటిని ఆవిరివలన గాని, గ్యాసు
వలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుచ్ఛక్తి!
(ఎలక్ట్రిసిటీ) వలనగాని, నడపింపవలయు ననువారు
ఎస్టిమేటులకు, స్క్రిములకు
మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది.
మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు
ఇంజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.
మేము ఎంగల్ బర్న్స్ లూబ్రికేటింగు ఆయిలు
లకు ఏజెంట్లుము.
చిరునామా:—
నెం 7, ఆర్మీని యక వీధి,
మదరాసు.
The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

అద్భుతమైన కథలు.

వరసియాపగటి వినోదకథలు	1	4	0
లీలా, లేక సురేంద్రనగరమణి	1	4	0
జగదేకరంభ	0	10	0
మనోరమ	0	10	0
సహనోదరవాంఛ	0	4	0
కేసరి	0	4	0
మధురవాణి	0	4	0
లిండిపోతురాముడు	0	4	0
మదనమాలిని (ద్రావు)	0	8	0
శ్రీమద్రామాయణము (పాటకము)	0	12	0
మోహనవల్లి	0	8	0
చంద్రకాంత	0	6	0
కళభిను పాకకావ్యము	1	8	0

మావిలాసము :—
మధురవాణి పుస్తకాలయము
25 నమ్మక్కవీధి,
మద్రాసు.

దైర్య కవచము.

దైర్యమనగా ఆపదలయంగ మనస్సు చలించకుండుట. ఇట్టిదైర్యము కలిగినవే మనుష్యుడేలోకమందైనను
నుభములొందును. కామక్రోధాదులు మనస్సును బాధించునెకాని నుభును గలుగజేయువు. వీనిని మాన్పుకొను
టకు తగినసాధనము దైర్యమేకాని జేలుకాదు. ఏ మనుజునియందు ఉత్సాహము, సాహసము, దైర్యము, బుద్ధి,
శక్తి, పరాక్రమము అను నీ యాణుపాదువగుణములు కలవో వానికి దైవమును దోడుపడును. ఈ యాణుగుణ
ములలో దైర్యము ప్రధానము. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములను ఆత్మశక్తియులచే భేదింపదగినది.
ఈ దైర్యమునెడి కవచమో యత్తశక్తియులకు అభేద్యము. ఈ దైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై “అన్యత్రభీష్మక్
గాంగేయాత్ అన్యత్రచ సానూమతః” అనెడి జీతేంద్రియుడైన భీష్మునియొక్క చరిత్రము నతి సులభతైలిని తెలిపి
యున్నది. ఇది చిన్నగ్రంథము. వెల అణాలు ౮-౮-౦ మాత్రమే. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వలయువారలు:—
ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆన్డ్ కంపెనీ,
ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ్య, మదరాస్.

సర్వజీవన్.

ధాతువుష్టిమందు అన్నిటికీ తల్లి.

ఇది శరీరమునకు ఒక కనకము. ఇదియే మన భూమి కంటే అధికముగా ఉన్న ధాతువులను, దీని ప్రభావము కనుగొన వలయునన్న రాత్రి పండుకతో సమయమున భుజించు కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దాని ప్రభావము కనవచ్చును. నపుండి కత్తులు పోగొట్టుటకు ఇంకెవరిమించినది లేదు. జ్యోతిషము దర్శినియొక్కముచేత మాత్రాద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాణివంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును సేవకునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంటి వారము చేయుటలో సంచీవంటిది. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీమణి, పురుషణి, బాలకు వృద్ధులు ఇందరును నువ్వయో గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము వశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టిన్ను 1-కి 2-0-0; పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగబీమ,

16. కృష్ణపు మొదటివిధి, తిరువల్లికేజీ, మదరాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవకూర్పు.

"నుతిమతియైన యాంధ్రకవి భూతి పల్లవ కల్లు గల్గెనీ, యతులిత మాధురీ మహిమ" యని శ్రీకృష్ణదేవరాయ లచే శ్లాఘింపబడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్క-గ ను గించి పెద్దయత్నములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును నుభద్రాదావిజయ జాటకమువలె ముద్రింపబడినది. ఆంధ్ర వాల్మీకి రామాయణము కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను నుబ్బరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి జేర్చబడినది. ఇందు శ్రీ కాళహస్తికథనిపటము గలదు.

6గము కాలికో వెల 1-0-0 పూర్తికాలికో 1-4-0

అటు ప్రతులొక్కసారి కొనువారికి 1-0-0 కు 0-4-0 అ కంతున ప్రోసీవేతుము. వలసినవారు.

శ్రీరామజయమందిరము.

తిరువల్లికేజీ, మద్రాసు అని వ్రాయవలయును.

నూతన రోమసంహారి.

మహారాజా సోప్.

ఈ నూతన రోమసంహారి ఒకతూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యేభాగ మున యుండు రోమమును చెరువులేక శుభ్రము గాను యెటువంటి మచ్చలులేక యును నివర్తించును. చర్మ ముయొక్క స్వభావమైన రంగులు కాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకటే.

వెల 8 బిల్లెలు పెట్ట 1-కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4లకాలు

8 పెట్టెలు రు. 2-10-0 తపాలుకర్చు 0-6-0

వలయువారు:-ఆర్. వి. పండిట్ అండు కంపెనీ

నెం 6 బందరువీధి మద్రాసు

తామర తైలము

. నీకు తామరబాధగలదా ?

తామర ఒకవిధమైన పురుగులవలన చర్మము మీదగాని, వెండ్రుకలలోగాని, లోచనములలో గాని, గోళ్లలోగాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను 2, 3 భేదములు గలవు.

తీట, దురద, ఏనుగుగజ్జి మొదలగువానికి మంచి మందు. అనేక సంవత్సరములు, మానములు బాధ పడినవారు దీనివలన తత్తణమే సుఖమును పొందిరి. వేలకువేలు డబ్బాలు విక్రయము. వెల 1-కి 0-6-0 అమృతాంజనంబో, 6 తంబుకెట్టిండ్రి, మద్రాసు.

ఆయుర్వేదాశ్రమ
గ్రంథమాల.

అర్క-ప్రకాశము.

సప్తమ
గుచ్ఛము.

అ ర ఖు ల ను బోధించు చికిత్సా గ్రంథము.

ఇది అతిసులభముగ రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అరఖులుదీయు నుపాయము లను ఆయరఖులచే రోగసామాన్యమును, నివర్తించజేయు పద్ధతులను, వెలుపు మించి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అరఖులు సామాన్యవైద్యుడు గూడ చేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు బేర్కొనబడిన మూలికలే కాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించ బడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలసామాన్యముగల పల్లెటూరి వైద్యు లకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహ కారిగనుండునటుల దీనికి సరళముగ నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప దెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనిదానము.	రూ. 3-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ. 0-4-0
2. పథ్యాపద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. భేషజ. కల్పము	" 1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అయ్యునుండి 1915
5. కల్యణిత్రము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	వత్సరము మొదటి భాగ మున వెలువడును.

పోస్టేజ్ వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాఫీస్:-
12, తంబుకెట్టిండ్రి, వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి
156, బ్రాడ్వే. } 55, ఆచారప్పల్లె వీధి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వత చందాచారులకు మాధవనిదానము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయకి నాలుగవారు తగ్గించి యియ్యబడును.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు పితేటర్బనులు.

మంచి పట్టుతోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

ఎర్ర తలపాగలు, ఒక అంగుళము బంగారు జల్తారుగలవి. ఇన్ స్పెక్టరులకు బాగుగా పనికివచ్చును.	రూ.
హిమారు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని కోరిన మాదిరి పంపబడును.	7-0-0
కుర్చీ ఎర్ర పట్టుగుడ్డటర్బను, మైసూరుమాదిరిగాని మదరాసుమాదిరిగాని పెద్దమనుష్యులకు అనేక రంగులలో జేయబడిన తలపాగలు ఒక్కొక్కటి	5-8-0
హిమారుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, రోజా, నీలము, తెలుపు వగయిరా రంగులలో బంపబడును.	6-0-0
బలమయిన తలపాగ పెట్టె జపానురంగు జేయబడినది.	1-0-0

అర్జునుల పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు. సగముచార్జి అద్దాపుగా ముందు పంపవలెను.

ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

ఆర్మీ, వాలంటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractors,

67, Moor Street, Madras.

వనోపధి సారసవరిల్లా

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళబొట్టు, పాతపాయపుబొట్టు, రసవట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములును దీనివలన నయముగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడితంతువులకు వుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధి అచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఈ ధీసామంతుడు వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మోహ్య గమనించును. రెండుసీసాలు వాడు తోడనే శరీరము కాగుబడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంట్, ౧౪౪, ఫనాస్వాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144, Fanaswadi, No. 2, Bombay.

హిందూదేశ సర్వస్వ సహకారము.

సంఘము.

చెన్నై పట్టణమున సమావేశమగుట.

సామెలవిచారణ.

“సహకారోద్యమము, విశేషించి ద్రవ్యమైత్తముగా చేయబడుచున్నట్లు ఆర్థిక నిత్యనిబట్టియు, స్థిరమైన మంచితవృద్ధి నవలంబించి యభివృద్ధి గాంచుచున్నదా?”

యను విషయమును పరిశీలించుటయే ప్రధానోద్దేశముగా హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారిచే నేర్పఱపబడిన యువసంఘమున హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి యాదేశము కార్యకర్తలు కావలయునని సర్. ఇ. డి. మేక్లిగన్, కె. సి. ఐ. ఇ. ఎస్. ఐ. గారి యాజమాన్యముక్రింద కానరావలయునని సభాభివృద్ధిని నిర్ణయము 11 గంటలకు సాక్షివిచారణ నిమిత్తము తొలిసారి సమావేశమయ్యెను. శ్రీయుతులు ఏ. ఇ. ఇంగ్లీష్, సి. ఐ. ఇ. ఐ. సి. ఎస్, ఎఫ్. ఎఫ్. లియోల్, సి. ఐ. ఇ. ఐ. సి. ఎస్, ఎఫ్. డబ్ల్యూ. బాన్స్టన్, సి. ఎస్. ఐ. సి. ఐ. ఇ. ఐ. సి. ఎస్, ఎఫ్, గౌ. లాలభాయి శ్యామలదాసుగారు, సి. ఐ. ఇ. ఎస్. అర్చుర్ అగ్రగార్యు, డబ్ల్యూ. రెస్సిక్, ఆర్. టి. యూబాంక్, ఐ. సి. ఎస్. (కార్యదర్శి)-వీ రాయుప సంఘముందలి యితర సభ్యులు. సహకార సంఘముల అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రార్ లు శేతులను, ఈ యుద్యమమున దానకీ గల ప్రేక్షకులు కొందఱును హాజరై వుండిరి.

సామెలవిచారణ.

చెన్నై రాజధాని యందలి సహకార సంఘముల రిజిస్ట్రార్ గౌ. డి.వాన్ బహదూర్ ఎల్. డి. స్వామికన్న రిజిస్ట్రార్ గారి యువసంఘమువారిచే మొదటి సాక్షిగా విచారణంబు జరిగి.

సంఘాధ్యక్షుని విచారణ.

సహకార సంఘముల కార్యక్రమమును గూర్చి యువ సంఘాధ్యక్షుడు డి.సాక్షివలన కొన్ని విషయములను విచరముగ గ్రహించెను.

ఉపసంఘాధ్యక్షుని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరముగ నీసాక్షి యిట్లు చెప్పెను:— యదరాసు కెన్సెట్రల్ ఆఫీస్ బ్యాంక్ ముగ్గురు పరిశోధకులను నియమించి యున్నది; ఈ బ్యాంకింగ్ వ్యవహారములు గల సంఘముల కార్యక్రమమును పరిశీలించు నిమిత్తము ప్రభుత్వశాఖగూడ నిర్దేశ ముగనగు పరిశోధకులను పంపింపించుచున్నది. చిరకాలమువఱకు తిరిగి యడుగని పద్ధతి మీద ద్రవ్యమిబ్యాంకులో నిలువ చేయబడుచుండెడిది. ఈ సదుపాదన గ్రహించు తీరును కొన్ని తగ్గిపోయినవి; ద్రవ్యమును తమచేతులలో నుంచుకొనుటకే ప్రజలెక్కువ యిష్టపడుచున్నారు. యుద్ధకాలమున ధనమున కెక్కువ గిరాకీ కలిగెను; అందువల్ల పూర్వముకల ద్రవ్యమును ధారాళముగ నిలువచేయుట కీడము కొంతకడ కాటకము కలిగింది. ఇప్పుడొక సంఘము పనిచాలించు కొను నుద్దేశముతో లెక్కలు పరిష్కరించుకొనుచున్నది; ప్రభుత్వమువారు నాలుగైదు సంఘముల రిజిస్ట్రేషనును రద్దుజరిగిరి. సభ్యులను చేర్చుకొను విషయమున సంఘములు సరియైన వివేకము కలిగి ప్రవర్తించినవి; ప్రతి సంవత్సరమున, కొందఱు సభ్యులు సంఘముల నుండి బహిష్కరింపబడుచున్నట్లు చావుటకు కొన్ని నిదర్శనములు గలవు. అనేక సంఘములలో సామాన్యప్రయోజన నిధులుగలవు; ఈ ద్రవ్యము వినియోగింపబడవలసి విషయములను గూర్చి సభ్యులు భిన్నాభిప్రాయములై వాదించినట్లుకు కొన్ని దృష్టాంతములు గలవు. ఈరాజధానిలో కొన్ని యూనియన్ పరిశోధకులు సంఘముల లెక్కలను మొట్టమొదట సంప్రదించుచుండిరి. ఆకార్యమునకై ప్రభుత్వశాఖగూడ పరిశోధకులను నియమించుచుండిరి. సెంట్రలు బ్యాంకులకును సంఘములకును ననుబంధ మధ్యస్థులగు యూనియను లెక్కలకు నేర్పఱపబడవలయునని నేను నిశ్చయించుచున్నాను. వ్యావసాయికేతర సహకార సంఘములు మిక్కిలి చక్కగ పనిచేయుచున్నవి; సంఘము లన్నిటిలో నవి శ్రేష్ఠతములు. మితివెట్టకుండ, మూలధనము నిమిత్త మున్నవైతొనగట్లు సంఘములను ప్రేరేపించుటలనకర్హములేదు. అదికన్న సాధ్యము కాదు. సెంట్రలు బ్యాంకులకుండు నెక్కువ వడ్డీయిచ్చుపద్ధతిని సంఘములు స్థానికాదాయములను సంపాదించునట్లు ప్రోత్సహపఱపవలయునని ప్రభుత్వమువారు సుమనసిధములను ప్రయత్నించిరి. సామెలవిచారణ ప్రతిరోధమువలన సంఘముల కంటిగా నవ్వము కలుగలేదుగాని, వారు సాధారణ రీతిని సంఘములకు సభ్యులుగ ప్రవేశింపలేరై. సంఘములు సభ్యులను బుణ్య ప్రధాన మొనర్చుటకు సుభ్యులను కలదు.

ముఖ్య సభ్యులుగ ప్రవేశింపలేరై. సంఘములు సభ్యులను బుణ్య ప్రధాన మొనర్చుటకు సుభ్యులను కలదు. సభ్యుల కందఱును కావలసినంత యిచ్చుటకు సంఘము సుదగ్గర యున్నపుడు మాత్రమేయనియము సాటింపబడుచున్నది. తాములిక చేసికొన్న మొత్తము లైలుపడి యుండటము తెలియునను కారణముచేత జనులు సంఘములలో సామ్య నిలువచేసికొనుట కిష్టపడలేదని నేనెన్నఁడును విశలేను. వ్యో సామెతర సహకార సంఘముల సభ్యులు ధనము నిలువచేసి కొని తీరవలయును. డిస్ట్రిక్టు బ్యాంకుల ప్రతిసాంవత్సరిక సభలకు సభ్యులు కాని ప్రభుత్వోద్యోగులు సాధారణముగా కెట్లులేదు. సహకారోద్యమభివృద్ధికి వ్యవసాయ శాఖ వారు మంచి సహాయ మొనరించిరి. కాని యాశాకు సంబంధించిన యుద్ధోగులు సంఘకార్యములను పరిశోధింపలేదు. ఈరాజధానిలో విత్తనముల పనితో సంబంధించిన సంఘములు మూడుమాత్రమే కలవు; వాని సంఖ్యను వృద్ధిపఱచుటకు ప్రయత్నములు చేయబడినవి. విశేష భూసంపన్నతతోను జనింపదారులతోను వ్యవహరించెడి సంఘములు ప్రస్తుతములేవు. చిన్నచిన్న భూస్వాముల యోగక్షేమముల నిమిత్తము సహకార సంఘములు ముఖ్యముగ నుద్దేశింపబడినవనియే యిప్పుటివఱకు నభిప్రాయము.

గౌ. ఎల్. శ్యామలదాసుగారి విచారణ.

సెంట్రలు బ్యాంకులు బాయింట్ స్టాక్ కంపెనీలతో పోటీచేయలేదు. ఇతరుల కి య్యవలసి న మొత్తముతో కొంత సామ్యము వహించు నంతవఱకును, ప్రారంభ దశలో రిజిస్ట్రేషను మూలధనముగా వినియోగించుట నాకు సమ్యక్తము కాదు. బహిష్కరింపబడిన సభ్యుల సంఖ్య యెక్కువగ నున్నది; ఆ సంఖ్యలోని వారే విశేషించి సంఘములను వ్యావసాయము లెక్కువట్లు చేసిరి. గృహనిర్మాణ సంఘములు సహకార సంఘములనుండి యప్పు తీసికొనునట్లు ప్రోత్సహపఱచుట సహకారధర్మ విరుద్ధముకాదని నా యభిప్రాయము. బాయింట్ స్టాక్ కంపెనీల పద్ధతులు గృహనిర్మాణ సంఘములకు వివాదోపేతువులని నానమ్మకము. సంఘములకు ధనసహాయము చేయు నిమిత్తము దేశములో ప్రభుత్వమువారి ఒక సెంట్రలు బ్యాంకి నేర్పఱచుట లాభకరమని నేనునమ్మెదను.

ఏ. ఇ. ఇంగ్లీష్ గారి విచారణ.

సభ్యులకు సహకారోద్యమ విషయ విశేషములను ప్రకటించునిమిత్త మొకపద్ధతి యేర్పడవలసి యున్నదని నేను హాద తలచెదను. దేశభాషలలో ప్రకటించబడుచున్న సహకారపత్రికను చాలవఱకు సభ్యులు చదువుచున్నారు. పరిశోధకులు లేకుండుగా సంఘకార్యములను పరిశీలించుటలన సంఘకార్యదర్శుల స్వయం సహాయకత్తులు నుష్కించుచున్నవని నేను నమ్ములేదు. పరిశోధకులు సంవత్సరమునకు మూడు నాలుగు పర్యాయములు సంఘములను పరిశీలించెదను. ఎట్లయినను, అధ్యయనము యూనియనుల సంఖ్య పెరిగి యని సంప్రతికరణ భారమును వహింపగలుగునంత పర్యంతమును, సంఘముల లెక్కలను పరిశోధకులు సంప్రదించెడి పద్ధతి కొనసాగింపబడవలయునని నేను నిశ్చయించెదను. ముప్పది మంది సభ్యులు గల సంఘమునకు సగటున రూ 3,000 లిచ్చియ్యబడుచున్నది; అందులో సగము మొత్తము ప్రాంత యప్పులు తీర్చుకొను నిమిత్తమై యుండును. సంఘములనుండి యప్పులు తీసికొన్న వారందఱును సామెలవిచారణ బుణ్యపడి యుండవలసి నేను నశ్చయముగా చెప్పఁజాలను. భూస్వాములకు సభ్యులు కొందఱు మహాకారులతోగూడ లేవాదేలు పెట్టుకొని యుండవచ్చును. సంఘనిర్మాణమునకు చిరకాలము పట్టుటయు, వాని యాయమునకు లగింత ప్రోత్సహము గలదని నేను తృప్తిపడునంతవఱకును సంఘములు రికన్సరు కాబడవలయును కాకముగా, ఈ రాజధానిలో రిజిస్ట్రేషను రద్దుపఱపబడిన సంఘముల సంఖ్య స్వల్పము.

ఎఫ్. ఎఫ్. లియోల్ గారి విచారణ.

సహకారోద్యమము సమాగరింపబడిన పద్ధతినుండియు ఈ రాజధానికి తోమురా లేదు. ఒకవైపు సంఘములలో నిలువచేసికొనబడిన ద్రవ్యము విశేషముగ తీసికొని పోబడుచున్నను, అప్పుకిచ్చుట కష్టముగ తోచలేదు. ఈకారణమును బట్టి యిచ్చిచ్చుపట్టుల నెక్కువవడ్డీ యేర్పఱచుటకు నానశ్యకములేదు.

ఇంతట సభ్యులు భూసారాధికములకు వెడలిరి.

మధ్యాహ్న సమావేశము.

ఈ యువసంఘసభ్యులు మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు కానరావలయునని సభాభివృద్ధిని నిర్ణయించుచు సమావేశమై

గౌ. డి.వాన్ బహదూర్ ఎల్. డి. స్వామికన్న రిజిస్ట్రార్ గారి విచారణించుటకు మరల నుత్తరమిచ్చిరి.

ఎఫ్. డబ్ల్యూ. బాన్స్టన్ గారి విచారణ.

బాన్స్టన్ గారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరముగ నీసాక్షి మరలనిట్లు చెప్పెను:— అన్ని సంఘములను లేమ వాఁతడు ధనమును సెంట్రలు బ్యాంకింగ్ నుంచుకొందును. సహకారధనాగారములయందలి ద్రవ్యములయను మరల సహకారోద్యమము నిమిత్త ముపయోగింపబడుచున్నదేకాని, మరగాను సెంట్రల్ ఆఫీస్ బ్యాంకుల విషయమైతప్ప, మరియెక్కడను నిలువచేయబడుటలేదు. ప్రస్తుతము మేమియ్యగలిగిన మొత్తముకంటె మిక్కిలి యెక్కువధనమును లైకులు వినియోగించుకొనుట కావశ్యముకలదు. దురుద్దేశ్యముతో సంఘములనుండి యప్పుతీసికొనుటకు వీలుగాకుండ, కావలసినన్ని కట్టుబాట్లు గలవు. సరియైన కారణమును చాలినంత యాస్తిని చూడకుండ గ్రామపంచాయతు లిచ్చిచ్చుట కవకాశములేదు. సంప్రతికరణ వ్యయమును సహకారసంఘములు భరింపవలయునని నేను వాదించితిని.

డబ్ల్యూ. రెస్సిక్ గారి విచారణ.

ప్రభుత్వమువారు వడ్డీనిగట్టించి పూటవడడం, సహకార సంఘములు బారీచేసెడి యప్పుపత్రికములను బోధించి తీసికొనవలయు చేయుట కప్తకార్యముకాదని నేను తలచెదను.

యన్. అజారాలిగారికి సమాధానము.

సంఘములనుండి బడులు వున్నవైతొనగిర వ్యవసాయ వారుల పాలములకు విలువ నిర్ధారణచేయుట కెట్టికష్టమును లేదు. దొరతనమువారు విలువను నిర్ధారణచేసియున్నారు. గ్రామవాసు లేర్పరచిన విలువను గూడ గమనింపవచ్చును. వానివలన గూడ మేమెన్నడును మోసపోలేదు. పాలముల విలువను స్వాతంత్ర్యమును తెలియచేయు గ్రంథములను మాత్రము సంఘములలో నుంచుటలేదు.

సంఘముల స్థితి, సభ్యుల వివరము, ఆదాయము మున్నగువానిని బట్టి సంఘములకు బడ్జెట్ యిచ్చబడుచుండును. ఇందు కట్టు సంఘములకు వెట్టుబడుల నిచ్చుటలో ప్రచారమే లేదని తోచుచున్నది. ఏమనిన వారు మొదట నిశ్చయ తనఖా ఆస్తిగాక కట్టబడిన యిల్లుగూడ తంఖాగానుండును. సహకారోద్యమమును గూర్చి రాజ్యాంగ సభలలో ప్రతిరోధి నెన్నకొనదగినంతమంది సహకార సంఘసభ్యులు చెన్నై పురిలో లేరని తోచుచున్నది. ప్రధాన నిధులకును పట్టణ నిధులకును పరస్పర సహాయభావమేమియును లేదు. తనఖా కట్టుములకు కొందరంగీకరింపనివారు కలరు గాని పలువురందుల కంగీకరించువారు కలరు.

గౌ. లాలూబాయి శామ్లాను సి. డి. ఇ. గారికి సమాధానము.

లెక్కల తనిఖీని యూనియనులవారు చేయుట కాక్షేపణలేదుగాని ఆతనిఖీలను పరామర్శించు సభికారులు దొరతనమువారియందు దుండవలెను. (దీనితో వీరి సాక్ష్యము ముగిసెడి)

సర్. వి. సి. దేశికాచారిగారి సాక్ష్యము.

అధ్యక్షునిప్రశ్నలకు సమాధానములు. సర్వప్రధాన సంఘనిధికినోగువడిన బడ్జెట్లోను నిక్షిప్తధన సంచయములలోను 100 కి 10 వంతులైనను మూలధనముగా నుండవలెను. మరరాసు బాంకింగ్ డబ్ల్యూ. బి.హంటరుగారితోడ నితరబాంకుల వారి తోడగూడ నాలుగించి యిటులనిర్ధారణ చేయబడినది. ఈసంఘములలో భూసంబంధసహకార సంఘముల వారలను సభ్యులనుగా చేర్చుకొనుటలను ప్రయోజనముగపడదు. ఈసంఘములలో గ్రామసహకార సంఘములలోనివారి సభికముగ చేర్చుటకుగూడ నంగీకరింపబాలను. వీలయినబుణ్యదాతలకు నగర సంఘమువారికిని బుణ్యగ్రామకులకు గ్రామసంఘములవారికిని గూడ నందువలన చిత్తుసందర్భ మేర్పడును. సర్వభారత భింధమునకును గూడ నొక్కప్రధాన సంఘమునే యేర్పరుచుట యుత్తమనిగూడ నేను తలంపను. ఆయారాజధానల యధికారుల కిచ్చిచ్చుమున్నంత వరకును వారు వారొందొరులకు ధనసహాయము చేయించుటకు కచ్చింతరము కనబడదు బుణ్యములను సమకూర్చుటలో నా సభికారి మాకు సహాయముచేసియుండెను. ఈకార్యమువలన నాయన కార్యపానమువారల కెట్టి కార్యక్షోభమును తెలిసింపించినది నేను తలపజాలను. ప్రధానసంఘమువారు గ్రామసంఘములను గమనించుచుండుటకును వారి బుణ్యములను సమకూర్చుటకును యవకాశముండదని నానమ్మకము. సహకారసంఘ సమ్మేళన సభవారు వారి వారిప్రాంతములనున్న సంఘములను గమనించుపద్ధతి యుక్తమని నాకు తోచుచున్నది.

గొల్లలూరు బాంబులు శాంతియుగానికి ప్రశ్నలకు సమాధానములు.

మూలధనము వసూలు మొత్తములో 100 కి 10 వ వంతుగాక 8 వ వంతుగా నుండుటనుగూర్చి అట్టుతగ్గించుట యావశ్యకమని నేను తలచినను, సంఘములకు సామ్యధికముగ చేర్చు తలంపుతో భాగస్వాములకు వడ్డీ తక్కువచేయుటకు నే నంగీకరింపను. భాగస్వాములను చేర్చుటందనట్టి నూచ నలవలన ప్రయోజనములేదు. మదరాసు బాంకిలో నిక్షేపించబడిన సామ్యకన్న నధికముగ వాడుకొనుపద్ధతి రి సంవత్సరముల క్రితము ప్రారంభింపబడినది. 1½ లక్షలనుండి 4 లక్షల వరకునుకూడ నడియపుడు హెచ్చింపబడినది. ప్రధానసంఘము సరిగపనిచేయుటకుట కిదియత్యవసరము. నిక్షేపనములలో 16 పార్శ్వలలో 12 పార్శ్వల 100 కి సానునకు 6 వంతు నను కొద్దివానికి మాత్రము 5½ వంతునను వడ్డీయియ్యబడుచున్నది. అన్నిటికినిగూడ 6 వంతున వడ్డీనిచ్చుటవలన ప్రయోజనముగపడదు. అందువలన ప్రధానసంఘమునకు నష్టమేర్పడుట మే గాని గ్రామసంఘములకు లాభమేమియును కలుగజాలదు. తక్కువ తనిఖీకట్టుముల పద్ధతివలన ప్రధానసంఘముల కంత నష్టములేకున్నను గ్రామసంఘములకు చాలనష్టము కలుగును. కాననట్టి కట్టుముల కిరాజధానిలో చాలమంది వ్యతిరేకులై యున్నారు.

ఏ. ఇ. ఇంగ్లీషుగారి ప్రశ్నలకు సమాధానములు

నిక్షేపనములమీద 6 వడ్డీ కన్న హెచ్చుచేయ వీలు లేకు ఈ సంవత్సర మంతవరకేర్పడవ బడినది. నిక్షేపకుల సంఖ్య హెచ్చించుటకుగాని తగ్గించుటకుగాని ఆపరిమితిని హెచ్చించుటగాని తగ్గించుటగాని మా కావశ్యకముకాదు. దీర్ఘనిక్షేపముల వడ్డీపరిమితిని గూర్చి ప్రశ్నలలో ప్రకటింపబడినదిగాని మామూలు నిక్షేపములనుగూర్చి ప్రకటింపబడలేదు. ఇతరప్రదేశములలోని ప్రధానసంఘములవారు చెప్పే ప్రతిలోని ప్రశ్నలలో తమ వడ్డీపరిమితిని ప్రకటించుటకు నా కాక్షేపణములేదు గాని వానిలో నిక్షేపింపగలవారినిమాత్రము నేను నిరుత్సాహపరచెదను. ప్రధానసంఘములో ధనము నిక్షేపించినంత మాత్రముననే నేర్పుకొనదగినదాని నంతటినిగూడ వారు నేర్వగలిగియుండగనితరసంఘములవారు ప్రధానసంఘములో సభ్యులగుటవలన ప్రయోజనమేమో నేనెరుంగజాలకున్నాను.

ఎస్. ఎఫ్. వియలు సి. వి. ఇ. గారికి సమాధానములు.

సంఘములోని సభ్యుడు పరిపాలకసంఘములో చేరుటకు నా కాక్షేపణములేదు.

ఎఫ్. డబ్ల్యూ. బాక్స్టన్ గారికి సమాధానములు.

నిక్షేపపద్ధతికన్న ఋణపద్ధతియలపద్ధతి నేను ప్రాప్తించెదనుగాని చెప్పే ప్రతిలోనివారికి ముఖ్యముగ భారతీయుల కది యంగీకారముకాదని నేను తలంచుచున్నాను. సాలుకు 100 కి 6 వంతుల వడ్డీమీద నష్టపద్ధతియలను చెప్పే ప్రతిలో విడుదల చేయుట కష్టమని తలంచెదను.

ఎన్. అజహరాలీగారికి సమాధానములు.

సాధారణముగ నీ సహకారసంఘములకు దొరతనము వారు తోడ్పడుట నా కంగీకారముకాదుగాని ప్రస్తుతస్థితిని బోలు సందేహాస్థితి తటస్థించినప్పుడు దొరతనమువారి తోడ్పాటువశ్యకమగుచుండును. ఎప్పుడైననుగూడ నితరమార్గములన్నియు నిరుపయోగములగువరకును దొరతనమువారి సహాయ మువేక్షింపరాదు. నిక్షేపకుల సభికముగ నాకర్షించుటకు ప్రయత్నించుచుండవలెను. జిల్లాస్థు లింతవర కాకర్షింపవలసి నంతమంది నాకర్షించియుండలేదు. (ఇంతటితో వీరి సాక్ష్యము ముగిసినది.)

రావుబహదూరు నారాయణరావుగారి సాక్ష్యము.

తిరుచనాపల్లి జిల్లాస్థు కాగ్యదర్శియగు రావుబహదూరు జే. నారాయణరావుగారికి సాక్ష్య మొసంగిరి.

అధ్యక్షునకు సమాధానము.

తిరుచనాపల్లి జిల్లాస్థు సభ్యులగుసంఘములు లేవు. అట్టిసభ్యుల నొసంగుటకు నే నంగీకరింపను. నిక్షేపనము 8 వంతు లున్నచో వాటామూలధనము 1 వంతుగ నుండవలె నని నాతలంపు. ఈరీతిగా నుంచబడినచోట్ల ఫలితము లనుకూలముగ నేయుండెను. ఇకముందుగూడ నుండగలవు. మాసంఘ మొ సంగినలాభము పంపకముల కట్టినిర్బంధములునులేవు. అట్టినిర్బంధములు కూడవని నాతలంపు మొదటనేర్పరుపబడినది నిబంధనలకుగూడ నది వ్యతిరేకమగును. 100 కి 20 వంతునగూడ లాభము కనుపరుపబడినది గాని 12 వంతున మాత్రమే పంచిపెట్టబడినది. వడ్డీతగ్గించినచో వాటాలవిలువ తగును. ప్రజల కాక్షేపణ

ముగూడ తగును. పరిశ్రాకార్యములకు మేము సామ్యునేమి యును వినియోగింపలేదు. చాలమంది యుచితముగ పనిచేయు వారేగాన తనిఖీనిమిత్తము కట్టుము లేర్పరచినచో నుచితముగ పనిచేయువారందరను గూడ వేతనముల నడిగెదరు. తాత్కాలిక క్రితధనమును, సంవత్సరము మొదలు 6 వత్సరములవరకు నిలువయుండు క్రితధనమునుగూడ మానిధికి స్వీకరింపబడినవి. నిర్వహితధనము హెచ్చును. తాత్కాలికములు తక్కువగను నున్నది.

గొల్లలూరు బాంబులు శాంతియుగానికి సమాధానము.

ప్రాథమిక సంఘములు జిల్లాసంఘునిధులలో నుండి బడులుగొనవలెగాని ప్రజలనుండి బడులు గొనరాదు. అందువలన జిల్లాసంఘ క్రితధనములకు నష్టముకలుగును. బదుల్లు వసూలు చేయుటకు మేము న్యాయస్థానముల కెక్కవలసిన యవసర మిప్పటికి మాకు కలుగలేదు. దొరతనమువారు పరిపాలనాధికారము స్థానికనిధుల కిచ్చి కేసురాదు. వానివలన మండలనిధులకు నష్టముకలుగును. బాకీలను వసూలుచేయు భారమును పరిపాలనా భారమునుగూడ దొరతనమువారు వహించియున్నారని ప్రజలభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఆయభిప్రాయము తొలగింపబడగూడదు. ఇప్పుడున్న రీతినే పరిపాలనాధికారమును ప్రభుత్వమువారే వహించవలెను.

యఫ్. యఫ్. లియలుగారికి సమాధానము.

నాకు మాజిల్లాస్థులో 2 వేలరూపాయలు విలువగల వాటాలున్నవి. నేను నాజుగువాటాలనున్నప్పుడొంటిని. నేను బాంకిలో ధనము నిలువచేసియుండలేదు. అజిల్లాలో మరియొక సంఘునికే నేర్పరచుటవలన నీనిధికి భంగముకలుగును గాన నే నిందుల కంగీకరింపను. (ఇంతటితో సాక్ష్యము ముగిసినది. సభ కూడ చాలింపబడినది. మరల 27 వ తేదీ శుక్రవారమువాడు పగలు 11 గంటలకు సమావేశమగును.)

అంగలూరు బాలికాపాఠశాల

(స్వీకృత విశేషము యొద్దనుండి)

అంగలూరు నవంబరు 25:—ఈనెల 22-వ తేదీని అంగలూరు బాలికాపాఠశాలలో విద్యార్థుల మొదటయన్న బాలికలకు బహుమానములిచ్చు నిమిత్తమై కోన సీతారామా రావు పంతులు ఎమ్. ఏ. గారి యాధిపత్యము క్రింద నొకసభ జరుపబడినది. డిజిటల్. శ్రీపురమలందలు సమావేశమైరి. బాలికలు వివిధాలంకార భూషితలై విచ్చేసిరి. ఈశ్వరప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. సభాధ్యక్షులు సభ నుప్రకరించుచు, తమ కి గౌరవ మొసగినందునకై వందనము లాసగి ప్రధానోపాధ్యాయులను కడచిన సంవత్సరపు రిపోర్టును చదువ గోరిరి. ఈ పాఠశాల 1904 సంవత్సరమున 15 గురు బాలికలతో సాపింపబడి యిప్పుడు 285 మంది విద్యార్థులను చేయుచున్నారు. ఇందు ఏడు తరగతులవఱకు నున్నవి. గృహ నిర్వాహకత్వము, ఆరోగ్యకాత్రము, శారీరకాత్రము, కట్టు పని, చిత్రలేఖనము, సంగీతము, చరిత్ర, భూగోళము, ఇంగ్లీషు, బాలికలకు నేర్పబడు చున్నవి. పాఠశాలకు సంబంధించి కొద్ది పాటి పుస్తక భాండాగారముకూడ కలదు. కడచిన సంవత్సరము ఏడవతరగతిలో నల్లరు బాలికలు కృతార్థులైరి. ఆంధ్ర శ్రీల బహుమతిపరిక్షలకు పంపిండుగురు హాజరై అందు తొమ్మిదిమంది పాస్యైరి. వీరిలోనొకరు వెండిపతకమును ఇరువురు నువర్ణ పతకములను బడిసిరి. పాఠశాలకు స్థిరమగు ధన నము లేనందున మందిర నిర్మాణమునకై బోర్డువారు 2490 రూపాయలను మంజూరుచేయుట తృప్తికరముగ నున్నది. బాలికలకు సంగీతము చెప్పటకై నియమింపబడిన యుపాధ్యాయునికి నిర్ణీతసమయము ముగిసినదనియు, ముందు సంవత్సరమున కిట్టి యేర్పాటు చేయనియెడల బాలికలు నిరుత్సాహము పొందుదుననియు, హెచ్చార్థులగురు చెప్పిరి.

రిపోర్టు ముగియుటతోడనే బాలికలు పుష్పవేషి విలాసమును నొకనాటకమును ప్రదర్శించిరి. వీరందఱు బాలికలయ్యు, నాటకమును ప్రదర్శించిన విధము మిక్కిలి క్లాభ్యముగ నున్నది. ఆయాభాగముల యందలి వచనమునేమి, పద్యములేమి, తదవుకొన కుండగ, మన నాటకరంగము ములలోవలె నెవరు జెనక అందించకుండ చక్కగజెప్పిరి. దీని తరువాత, కోలాటము వేసిరి. ఈవేడుకలన్నియు ముగిసిన పిమ్మట బాలికలకు సభాధ్యక్షులచే బహుమానములు పంచిపెట్టబడినవి. బహుమానముల పిదప గుడిసేన నుబ్బయ్య, నందగిరి వేంకట అప్పారావు పంతులుగారు మున్నగువారు శ్రీనిధియ్యను గూర్చియు, పాఠశాలయొక్క కొరతలను గూర్చియు ముచ్చటించిరి. అనంతరము సభవారి ఘోషాగ్రాపు తీయబడి, సభాధ్యక్షుల హితవాక్యములతో సభముగింపబడెను. ఈపాఠశాల సాపింపబడి దాదాపుగ వదిలవత్సరములు

మాత్రమే కడచినను, నితర శిష్యుకాలమున 285 మంది బాలికలు ప్రవేశించుటయు, ఏడవతరగతివఱకు విద్యగజపబడుటయు మిక్కిలి ప్రశంసనీయును. ఇతరపాఠశాలలలోవలె చిన్న చిన్న పిల్లలు మాత్రమేగాక యుక్తవయస్సు వచ్చిన చాలమంది బాలికలు ఇచ్చట విద్యార్థులను చేయుచున్నారు. ఇంతియగాదు. ఈపాఠశాలయందే ఏడవతరగతియందు పాస్యైన ఇరువురు బాలికలు ఉపాధ్యాయులనుగ. పనిచేయుట, విశ్వయముగా అపూర్వమైన విషయమని చెప్పువచ్చును. ఇందు నకు బాలికలను మాత్రమేగాక వారిని ప్రోత్సహింపవలసిన తలితండ్రులను సహితము ప్రాప్తించవలసియున్నది. అంగలూరువారు చూపిన మార్గము నితరులకూడ నవలంబించినచో మనదేశమున శ్రీనిధియ్య బహుశిష్యుకాలముననే వృద్ధి పొందక మానదు. తమకాసు బహుమానములను మాత్రమేకాక శ్రీలక్ష్మి యేర్పణుపబడిన పతకములను బొందినట్టియు, ప్రస్తుతము పాఠశాలలో స్వల్పవేతనమునకు పనిచేయుచున్నట్టియు, శ్రీమతులగు అట్లూరి వేంకట సీతమ్మ, దుగ్గిరాల శేషారత్నం, గొట్టి పాటి వేంకట సీతమ్మ మున్నగువారలను మిక్కిలి ప్రాప్తించుచు, వీరందఱు తమ సంఘమునందలి విద్యా ప్రచారమునకై కృషి నల్పి నిరక్షిత్తి గాంచెదవగాక యని వేసుచున్నాను.

హైందవ యోధులు.

కం. ఆదివినయాన్నియు లనుపమ
చతురమతు లరాతినిస్య సంవారణ కళా
రతులన హైందవవీరులు
స్తుతిగ న్నా ర్థజగము నూచుచుండెన్.
ఉ. పారుషక్తి యే తమకుఁ బ్రాణముకంపెను హెచ్చుగాఁగ నీ
ఘోరరణాంగణంబై తమకు న్నిహించెను చోటుగాఁగ శ
స్త్రాయణవీక్షి కలముల యందుఁ బోఁబడి నిశ్చితార్థులై
క్షైరబలంబు నుక్కుడంచు వారలు హైందవవీరులేకదా.
మ. మునుపాభారతవీరుల హావమునం బోరాడి రుగ్రుంబుగా
ననుచు నైపుంగవిందుఁచుయ్యది నిజంబా! కల్పితంబా! యటం
చుమానించెనువారు హైందవులకార్యమున్న ర్శిఁదాజిన్
గనుఁగొన్పు తేదియనంబనిత కౌశాలక నాకారమై.
ఉ. భీతియొకింతలే దహహ! భీకరశక్తు విన్గ తాత్రు శం
పాతములన్న; లేదు తడఁబాటు కఠోర్ధ్వశిఖారి ఖడ్గధా
రాతలి కాత్రవావళి శిరంబులు ప్రయ్యంగ తేయుటన్న; ధా
త్రితలచుందు హైందవచరిత్రము నేడుప్రశస్తి గాంచెన్.
సీ. సవ్య సర్వసహ సామ్రాజ్య ధారేయ
బాహుభుండే శుభంకరుండు,
నకల ధాత్రినాథ మకుటరత్న ప్రభాం
చిత పదావృతుడే ఓలివిభుండు,
ప్రబలారిభూప దుర్గర్వ నిర్వాహణ
చాతుర్య భుక్తుడే చక్రవర్తి,
మహిశభక్తి విరాజమాన హైందవ జన
క్షేమంకరుడే మహామహుండు,
గుణసాంద్ర జాగ్రి ధరాధిపేంద్ర
మహిత క్షిప్రతాప సంపదలతోడ
జయరమాకన్య వరియించు సమయముననె
యడఁగు హైందవయోధ కోపానలంబు.
చింతలపాటి - దక్షిణామూర్తి.

బెజవాడ మున్సిసిపాలిటి.

శ్రీగవర్గురుగారికా.

మా బెజవాడ పట్టణమునకు గవర్గురుగారు డిశంబరు 2, 10, 11 తారీఖులలో వచ్చి మకాముచేయుదురని వినుటకు చాల సంతోషముగా నున్నది. అయితే యీ సందర్భమున జనులందరు తమ తమ కష్టములను వారికి అడ్డెను మూలకముగా తెలియజేసి అవి తొలగించుకొనుటకు తగు ప్రయత్నము చేయువాడుక కలదుగదా. మా బెజవాడ పురజనులందరు ఆ విషయమై యేమియు తలపెట్టినట్లు కనుపడదేమి. పట్టణములో జెనకటి డైరమన్ గారి కాలమున “రేటుపేయన్ అసోసియేషన్” అనునది ఒకటియుండెను. అది యిప్పుడు యేమయినది? బెజవాడ తోడ్పడుగరించి లోకాభిప్రాయమేమి? ఇతర మహాపట్టణములలో ఎక్కడనులేని మీటర్లను నొక్క మహాస్పందమును తీసికొనివచ్చి, అవి పెట్టినగాని యిండ్లకు నీరు యియ్యమను ఆర్డరు యెంతకఠినమైనదో యెరుగరా? ఇంతి పన్ను యెంతో నీటిపన్ను అంత వసూలుచేసిరి. ఇంతికి నీరు యిండన్న నీవు నూరు రూపాయలు ఖర్చుచేసి మీటరుకొని పెట్టినగాని నీయింటికి నీరు యియ్యమని స్పష్టముగా చెప్పిరి. శ్రీగవర్గురుగారికి నీ ప్రభావప్రములను నిజమించుట యవసరము. ఈయందముల సందర్భము ఈలాగఁటిసంగతులలో తమ మనస్సును కష్టపెట్టివారని గవర్గురుగారు కోపపడరు నుమా!
“బెజవాడ పురవాసి”

శ్రీగంగుగారి వర్తమానము.

హావలకు ప్రభువైద్యశాల.

కాకినాడ నవంబరు 27:— శే. దు. ద. య. మ. న 7-80 గంటలకు శ్రీవారు కలకత్తాగారితోడను పోలీసు గూఢచారి పెండెంటుగారితోడను హావలకు ప్రభువైద్యశాలయని పిలువబడు శ్రీల వైద్యశాల కేగిరి. అచట ప్రధాన వైద్యాధికారిజీవగు బ్రాడే దొరసానిగారు శ్రీవారికి స్వాగత మొసంగిరి. జిల్లా వైద్యశాఖాధికారియగు యమ్. యన్. మెక్డొనల్లు గారును, జిల్లాబోర్డు సహాయాధ్యక్షులగు దివానుబహదూరు డి. శేషగిరిరావుగారునుగూడ నచట నుండిరి. శ్రీవారు వైద్యశాలలోని భాగముల నన్నిటిని తిలకించిరి. వేసీ వైద్యశాలను చూచుటకు చాల సంతోషించుచున్నాను. పితాపురము రాజా గారి సంగిన ధనసహాయమువలన మరికొన్ని యానశూన్యము లేర్పరుపబడినది. వీనివలన చికిత్సల బడయవచ్చువారికి చాల సదుపాయముగ నుండునని శే. నూపించుచున్నాను. ఈవైద్యశాల చాల సహాయము చేయుచున్నది. క్రమ క్రమముగ దీని యుపయోగమును ప్రజలు గ్రహింపగలరని తలంతును. వయద్య సహాయముచేయు వయద్యశాల సంబంధోద్యోగులకు గూడ నిది ప్రోత్సాహకరముగ నుండగలదని శే. ను తలంతునని శ్రీవారు ప్రేక్షకాభిప్రాయ పుస్తకమున వ్రాసిరి. ఈవయద్యశాలకు హావలకు ప్రభు యనుమతిని పడసి ఆమెపేరు పెట్టబడినది. 1908 లో ఆం. పిలు ప్రభువుగారు దీనిని తేలిచిరి. పితాపురము రాజాగారి సంగిన 11081 రూపాయలతో క్రొ. స్థానములు కట్టించబడినది. వానిలో నుపయోగింపబడు శత్రు చికిత్సోపకరణముల సమితి మాయన మరల 1100 నొసంగిరి. ఆచికిత్సా స్థానములకు శ్రీరాజారావు వెంగాయమ్మారావు బహదూరు వారి భావకచేస్తూ ప్రసక్తిచిత్సాస్థానములని పేరు పెట్టబడినది. చెన్నై పులోని ధర్మాదాయనిధి కోశాధికారిపేర నాస్థలమున కట్టడములను నమోదుచేయబడినవి. 1-4-1918 న నవి యుపయోగమునకు తేబడినవి. 25-8-1914 వర కచట 74 ప్రసవములు జరిగినవి. 1909-10, 1910-11, 1912-13, 1913-14 సంవత్సరములలో మొత్తం యభివృద్ధిగూడ చేయబడినది. మొత్తముమీద నాకట్టడములకొరకు 5521 రూ. వ్యయపరచబడినది. మంత్రి సానులభావు శేర్పూరుచుటకుగూడ నాలోచింపబడుచున్నది. ఇద్దరు యూరోపు దేశపు మంత్రి సానులకు నివాసగృహములనిమిత్తము 7800 రూపాయల నొసంగవలెనని దొరతనము వారిని కోరబడినది.

పితాపురము రాజాగారి ఆనాథశరణాలయము.

శ్రీవారచటనుండి వై. శరణాలయమున కేగిరి. అచట శ్రీరాజాగారును ఆర్. వెంకటరత్నము నాయుడుగారును శ్రీవారికి స్వాగతమొసంగిరి. కాకినాడలోనున్న వెద్దమందిరములలో నిదియొకటిగానున్నది. ఇదిచాలపరిశుభ్రముగా నుంచబడినది. ఒకచోట బాలురును వేరొకచోట బాలికలును బారులు దీర్చి నిలువబడియుండగ శ్రీవారు వారలనుచూచి ముచ్చటపడిరి. మిక్కిలి చిన్నవయసుగల బాలుడును బాలికయును కి ఏండ్ల ప్రాయముగలవారుగా నున్నారు. ఈకట్టడము పూర్తి కాకమును పీఠశాలయమును నూర్వరావుపేటలో నొక గృహమున తాత్కాలికముగ 13-11-1909 నేర్పరచిరి. దీనికి ప్రస్తుతపు పితాపురమురాజాగారి తండ్రిగారిపేరు పెట్టబడినది. దీనిలో ననాథలకు నాంధ్రబాలుర నందరును వారిలో ముఖ్యముగ నుత్తరసర్కారులలోని బిడ్డలనందరును బాలిమత వివక్షతను గమనింపకచేర్చి వారినందరి నేకగర్భజనితసోదరులవలె నెంచుచున్నారు. వీరిలో బ్రాహ్మణులపిల్లలు మొదలు మహమ్మదీయులబిడ్డలవరకు నన్ని బాతులబిడ్డలును గూడగలరు ఇట్లు వీరిని పెంచుటలో వారివారిలోగల యత్నముశక్తులను గ్రహించివాని కభివృద్ధినిొందించుటయే ప్రధానోద్దేశ్యము. వారి వారి మానసికతత్వముగలవారగు విద్యనొసంగుటయే నిగూఢతలభావము. ఎల్లవారిసామ్యముల నభివృద్ధినిొందించుటయే ముఖ్యభిప్రాయము. దేశములో చేయబడుచున్న పరిశ్రమలలో శ్రీపురుషుల కాచరణసాధ్యములగు వానిని వారివారి యాసక్తినిసరించి ప్రతివారికేదో యొక పరిశ్రమను నేర్పుటయే ముఖ్యోద్దేశ్యము. ప్రస్తుతము కట్టుపనియును తివాసుల నేతయును మాత్రమే నేర్పబడుచున్నది. వీనినే కొందరుబానిసరభ్యసించుచున్నారు. స్వయంసహాయము నాత్మవిశ్వాసమును ప్రధానముగ బోధింపబడుచున్నది. ఉన్నతవిద్యా గ్రహణాసక్తులగు వారికట్టి సౌకర్యములుగూడ చేయబడుచున్నవి. ఈ శరణాలయమునందున్న బిడ్డలందరు

నగూడ ప్రత్యేక మౌనదర్శనముగా నుండుటకు ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. పితాపురము సంస్థానపాదాయముల నుండి ధర్మకార్యములకైంద నింకలకు వలయు విత్తము మొదటి విషయముగ నొసంగబడుట కాదాయ వ్యయముల లెక్కలలో నేర్పాటు చేయబడి యున్నది. ప్రస్తుత మచట 62 పిల్లలు గలరు. వారిలో 46 రు బాలురును 16 రు బాలికలును గలరు. వీరిలో 19 మందల 4 వత్సరముల వరకును ప్రాయము గలవారన్నారు. ఆంధ్రభాషను బాగుగా నభ్యసించిన యొక యావనవతియును విద్యార్థినిని మైసూరుసంస్థాన మందు కానిటరీ యు న పైక్తరు గ నున్నవారి కొకరికిచ్చి 17-1-1914 న వివాహము చేసిరి. బాలరలో వ్యాపార విషయకోత్సాహము గనపరచినట్టి పి. వెంకయ్య యను నొక బాలునికి కళాశాలలోని గ్రంథవికయశాలలో ను ద్యోగ మొసంగిరి. అతడాపనిని బాగుగనే నిర్వర్తించుచున్నాడు. పిల్లలలో కొందరు హోమ్స్కొనియును, ఫీజీలును, మృదంగమును, వాయిద్యగలవారన్నారు. కొందరు సంగీతమును పాడగలవారన్నారు. కొందరు చిత్రలేఖనము వ్రాయగలవారు కలరు. శరీరవ్యాయామమును నేర్పుట కొక యువాధ్యాయుడు కలడు. వెద్దపిల్లలు శరీరవ్యాయామమును చిన్న పిల్లలు (డిల్లును) ప్రతిదినమును సాయంకాలమున నభ్యసించెదరు. శ్రీవారు పిల్లలను చూచి ముచ్చటపడి వారి పూర్వ చరిత్రనుగూర్చి కొంత ప్రశ్నించిరి. ప్రస్తుతము గంజాము మొదలు గుంటూరు వరకుగల 5 జిల్లాలోని పిల్లలనుమాత్రమే చేర్చుటకు వీలగు మున్నదనియు నందులకొక యుద్యోగి సంగారముచేసి బిడ్డలను పోగుచేయుమందు ననియును శ్రీవారి కెరిగించిరి.

స్థలపరిశ్రమ.

మరలివచ్చునప్పుడు దారిలో జిల్లా ఆధికారులకును నిలవ రక్షకభటులకును నివాసగృహములను కట్టించుటకు పుచ్చుకొనబడిన 16 యకరముల నిడివిగల యేకభండముగు భూమిని శ్రీవారు చూచిరి. అచటనుండి 8-80 గంటలకు బయలుదేరి శ్రీవారు కలకత్తాగారి విడిదికి విచ్చేసిరి. పగలు 11 గంటలకు భోజనమైన పిమ్మట జిల్లాసంఘప్రతినిధులకు శ్రీవారు దర్శన మొసంగిరి. సాయంకాలము 4-30 గంటలకు కూడి యను బాప్టిస్టు క్రైస్తవమత ప్రచారకసంఘము వారేర్పరచిన మెక్లారిను యున్నత పాఠశాలకేగిరి. ఈ సంఘములోని క్రైస్తవ బాలురకు సదాచారము నుత్తమ మానసిక తత్వమును బోధించుటకును ఆ పాఠశాలలో చేర్చుకొనబడ సాధ్యముగు నంత వరకు క్రైస్తవతేరబాలురను గూడ చేర్చుకొని వారికి సత్ప్రసర్తము నేర్పుటకును మరియు నిట్టి క్రైస్తవ ప్రతిపావనము వలన జనసంఘము నంతటికినిగూడ సదభిప్రాయమును కలిగించుటకును దీని నీసంఘమువారు పోషించు చున్నారు. ప్రధానోపాధ్యాయులగు రిచరెండు హెచ్. డి. క్రాసుగారు శ్రీ వారికి స్వాగత మొసంగిరి. శ్రీవారచటికేగు సరికి తరగతులలో పాఠములు జరుగుచున్నవి. శ్రీ వారన్ని తరగతులను చూచి చాలసంతోషించిరి. శ్రీవారచటనుండి వెడలులో పల వారందరి ఛాయాపటము తీయబడినది.

పితాపురము రాజాగారి తోటవిండు

పిమ్మట శ్రీవారి గౌరవాగ్ధము రాజాగారు జరిగించిన తోట విండునకు శ్రీవారు విచ్చేసిరి. ఆవిండునకు ప్రముఖులగు మైందవాంగ్ల మహాజనులందరును వచ్చియుండిరి.

పరిశ్రామిక ప్రసక్తి

పరిశ్రామిక శాఖాధికారి

శే. టి. బి. క్రైస్తవగారి రిపోర్టునుండి యీక్రింది విషయములను ప్రకటించుచున్నాము.
 గాజుసరకులు :— చెన్నై పురి కాచరీరా ఆదరించు యము నాయుపయోగములో నుంచబడుటకు తగిన ఆర్థిక చేయుచున్నాను. కాచరీరాణమును గుఱించి నాకొర్రెన్సింగు బలవంతపెడినదని రాజధాని కళాశాలయందలి సాంకేతిక రసాయన శాస్త్రజ్ఞుడగు ఎల్లమ్ స్మిత్ గారి కడిగి యున్నాను. గాజుసరకుల యుత్పత్తమునుగూర్చి తెలిసికొనటకై యనేక వ్యక్త సంఘములతో నాలోచించు చున్నాను.
 బంగారుసరకు :— చెన్నై పట్టణపు వర్తకసంఘము జలతారు తియారచేయు యంత్రమును కొని పనిచేసి నవపడి, కొనసాగింపలేక పోయినందున ఆయంత్రములతో పరిష్కారము

పనిచేయవచ్చునని నాలుగుసంవత్సరముల క్రిందట ప్రతిపాదించి యుంటిని. ఆప్రతిపాదన మంగీకరింపబడలేదు. ఆయంత్ర స్వామిని నిపుడు మరల వాలోచించుచున్నాను.
 వెన్నెల్లు :— మైసూరు ప్రభుత్వము వారిక వెన్నెల్లు కర్మాగారమును స్థాపించుటకు సిద్ధపడిరి; అంతలో యధ్యక్షులన దాని కాటంకముకలిగెను. ఆప్రత్యేక శాస్త్రజ్ఞులతో యిపుడు చెన్నై పట్టణమున నున్నాడు. ఈరాజధానిలో రెండు వెన్నెల్లిర్మాణ యంత్రములున్నవని తెలియుచున్నది. కాబట్టి వాగతో పనిచేయవలయునని ప్రతిపాదించుచున్నాను.

సబ్బు :— వేరుసెనగనూనె వినియోగపడుట కవకాశము గలగునట్లు డాక్టరుమార్షెల్ గారిని సబ్బుతయారుచేయు పనికి నియోగించినాను.

నిప్పు వెట్టెలు :— తిరువనూరులో నొక ప్రాంతయంత్రమున్నది. దానివిషయమై తెలియజలుప వలసినదని యుప (డప్ట్) నూపరైవ్జరు) కడిగినాను. ఈరాజధానిలో అగ్నిపల్లలను తయారుచేయు విషయమును ప్రత్యేకించి పరిపూర్ణముగ తెలిసిన వ్యవహారజ్ఞుడొకడు కలడని స్వతంత్రాధికారులవలన తెలియవచ్చుచున్నది. అతడుద్యోగిగా పరిగ్రహింపఁ దగినవాఁడా కాదామను విషయమును నేనికను తీర్చారించుటకు వీలులేదు.

కాగితములు :— తిరునల్వేలి ప్రాంతములలో నొక ప్రాతకాకిత నిర్మాణ యంత్రము కలదు. దీనిని పునరుద్ధరింపఁజేసి కట్ట గుఱ్ఱు పరిశ్రమ నుపక్రమింపవచ్చును. డాక్టర్ మార్షెల్స్ గారు కాకిత సంబంధమైన రసాయనశాస్త్రమును గుఱించియు పేకెనిర్మాణమును గుఱించియు కొంత వజరెటుంగుదురుగాన, వారిసాపరియందు నియోగించుచున్నాను.

బొగ్గులు :— నీలగిరిలో బొగ్గులు తయారుచేయు యంత్ర మొకటి నిర్మింపఁబడవలయునని నాలుగు సంవత్సరములకు పూర్వము చాటర్జనుగారు వివరముగ ప్రతిపాదించి యుండిరి. ఈవిషయమును బ్రస్తుతస్థితి గతులనుబట్టి పరిశీలించి తమయభిప్రాయముల తెలుపవలసినదని యావిషయాభిమానులకు వ్రాసి యున్నాను.

ఉన్ని :— ఉన్ని సరకులు విశేషముగ జర్మనీనుండి దిగుమతియగుచున్నవి. దురదృష్టవశమున హిందూదేశపు ఉల్లుకానలసిన పనులకు తగినంత మంచిదికాదు. ఆస్ట్రేలియానుండియు, ఇంగ్లాండునుండియు దిగుమతిచేయుటకు ఉల్లుగో పరిశ్రమలు చేయుటకు సాధ్యపడునాయను విషయమును నేనిపుడాలోచించు చున్నాను. ఈలోపల చిత్రాసన (లివాసీ) నిర్మాణమున కుపయోగించు నిమిత్తము హిందూదేశపు ఉల్లు సంగ్రహించుచున్నాను.

ఈ పరిశ్రమలన్నియు వెంటనే యవలంబింపఁ బడుటకు వీలులేదుకాని, సాధ్యమైనన్ని పరిశ్రమలను పనిచేసియొచ్చినద్రులను ప్రతిపాదించి వానిలో శ్రేష్ఠతమైన వాని నేలుపజవి ప్రభుత్వమువారికి నివేదింపఁ దలచినాను. ఏపనియైనను జరగవలసియున్న యెడల, నాకు కొంతకాల కర్ధాంగబలము కావలసియున్నది. కనుకనే నలుగురధికోపద్రవ్యమును, సాధారణ యధ్యధి నుండి సమయోచితముగ వెచ్చించు నిమిత్తము రు 10,000లను కాకలయునని యిదివఱకే నివేదించు కొని యున్నాను.

వేరుసెనగల పరిశ్రమ.

రాజధాని కావలసినంత వేరుసెనగ నూనెను తయారు చేయుటకు తగినన్ని యంత్రము లిప్పటికే పనిచేయు చున్నవి. ఇంత కంటె నెక్కువయంత్ర సామగ్రికావశ్యములేదునూనెను ప్రీక్షితములు వలన వేరుసెనగలు చెడకుండ నిలువచేయవచ్చునుగాని, దేశాంతర వర్తకులు విత్తనములను మాత్రమే కొనువారగుట చేతను, వారు హిందూదేశమును తీయఁబడెడి నూనె నెఱుంగక పోవుటచేతను, ఇక్కడ నూనె తీయుటకంటె విత్తనములను నిలువచేయుటయే యుత్తమము. ఈపరిశ్రమను చిన్నయెత్తుమీఁద నభివృద్ధి పజుటకుకై రెండు ఆండర్సన్ యంత్రములను కొనవలయునని నేను ప్రభుత్వమువారిని కోరియున్నాను. వెద్దయెత్తుమీఁద నభివృద్ధి చేయుట శ్రేయస్కరము కాదని యనేకముఖంబుల సిద్ధాంతి కరింపబడినను.
 ఇపుడు చెన్నై పట్టణమున పనిచేయుచున్న ఆండర్సన్ యంత్రము ఇక్కడి వేరుసెనగలను పోయినతోడనే కడలూరునకుఁగాని మదనూడునకుఁగాని మార్చి చేయబడును.

వర్ణకార పరిశోధన

కావలసిన పరిష్కారములందు, తారురంగు లింకను నిలువ యున్నవి. అవి 30,40 దినములపనికి చాలును. ఇంగ్లండునుండి తారు రంగులు తెప్పించుట కేర్పాటు చేయఁబడెను గాని నేలబాగుననుండి చేయబడిన పదార్థము లెగుమలి చేయఁబడఁగూడదుట చేత దానికి భంగము కలిగి యున్నది. యుద్ధసామగ్రిలకు వర్తింపవలసిన విషయము శాంతి పూరితములైన కళాకర్మముల కుపయోగ పడెడి కస్తువుల యొడ వర్తిండుట దురదృష్టవశము ఉలాందేశము మూలముగా జన్మిచి దేశపు రంగు ఇంగ్లండునకు పంపబడుచున్నది; చెన్నపట్టణమునకు కూడ వచ్చియుండెను.....
... మధురలో ప్రతిసంవత్సరమును 25 లక్షలరూప్యముల వెలగల నూలురంగు వేయఁబడి 35 లక్షలరూప్యముల వెలగలదిగ చేయఁబడుచున్నది. తారు రంగులకంటె వేర రంగులు ద్వీగుణవ్యయసాధ్యములు. అధిక కష్టకారణములు అంతప్రకాశవంతములు కావు. కావలసినంత వేగొక్కచోట దొరకదు. దేశవాళీ వేరు పరాసు వేరంత గుణము కలది కాదు. క్రొత్తగా చెట్టువేసి వేరువెంచుట ఇంచు మించు నాలుగు సంవత్సరములు పట్టు తారు రంగుల కలన పరిస్థితులు మాటియున్న యీ తరుణముందు వేరు రంగుల యభివృద్ధి కవకాశము లేదని మధుర వర్ణకారుల యభిప్రాయము.

కోర్టు వ్యవహారములు.

(మదరాసు హైకోర్టు.)

న్యాయమూర్తుల యాసానలు నిగ్రయములు.

వైవారమున ప్రధానన్యాయమూర్తి, న్యాయమూర్తి శేషగిరిఅయ్యగారులు ఒక కోర్టులోను, శంకరనాయరు, స్పెక్టరు గారులు మఱియొక కోర్టులోను, మొదటి అప్పీల్స్ విచారించెదరు. ఓల్టఫీల్డు, తయార్చీ గారులు రెండవ అప్పీల్స్ చిల్డ్రనేసులను విచారించుదురు. సదాశివయ్యగారు, నేపియరు గారులు ఆసలు వ్యాజ్యములను, సిటిసివిల్ కోర్టు అప్పీల్స్ విచారించుదురు. ఎయిలంగు, హానేగారులు మొదటి మూడు కోజు లొక్కటిగ గూర్చుండి క్రిమినల్ కేసులను, రెండవ అప్పీల్స్ విచారించుదురు; తక్కిన రెండుకోజులు వారు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ రెండు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కోర్టులలో పనిచేయుదురు. ఒరిజినల్ సైడులో షేక్స్పిర్ గారిొక కోర్టులోను, కుమార స్వామి శాస్త్రి గారు మఱియొక కోర్టులోను పనిచేయుదురు. సోమవారమునాడుమాత్రము శాస్త్రిగారు సారాంశముల నిర్ణయించు పనిని, దొరగారు నివాలా యిలాకాపని గమనింతురు.

[న్యాయమూర్తి: ఎరులింగు గారు].

నడిగలేలు, తెంగలులు.

గతసంవత్సరము మే నెల 10 వ తేదిక కౌంటీపురము నందు ఉడయవరుశాస్త్రమున యుత్సవము జరిగెను. దేవుడు గుడిచేరినప్పటికీ వడగలెగవారు తిరువాయ్ మొలిచెప్పటకు ప్రారంభించగా ఆ తెగవారికిని, తెంగలెగవారికిని మనస్తాపము కలిగి, యాసందర్భమున జగడ మాయెను. కౌంటీపురము సబ్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో దావాతేగా, వడగలెగల శేషచారియరు అదిగాగల అర్జుకు సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు ఒక్కొక్కరికి 10 రూపాయలు జరిమానావిధించిరి. చెంగలెగ్గు జాయింట్లు మేజిస్ట్రేటుగారు ఆత్మీయుని స్థిరపరచిరి. కాని, హైకోర్టుకు అప్పీలువెట్టుకొనబడి, సాక్షియనందలి లోపాలలోపములు విశదపరచబడినందుమీద న్యాయమూర్తిగా రాయార్ల రిలో నిర్ద రక్షకుల శిక్షలనుమాత్రము స్థిరపరచి, తక్కినవలు గురిశిక్షలను రద్దుపరచిరి.

[న్యాయమూర్తులు: ప్రధానన్యాయమూర్తి, జడ్జి శేషగిరి అయ్యగారులు].

నగరీభూమియా? జమిందారిజరాయితియా?

కృష్ణజిల్లాలో దేవరకోట జమిందారుగారు తమజమిందారీలో కొన్ని పొలములు నగరీభూమియని స్థిరపర్చు నిమిత్తము మిలిటరీబలం సబ్ కోర్టులో దావా తెచ్చిరి. ఆ పొలములు జమిందారి జరాయితిపొలములేగానో, నాడిగారి సొంతనేలలుగానో ప్రతివాదు లగు రయితులు విన్నవించుకొనిరి. 1874-వ సంవత్సరమునకు కాలాలములు జమిందారి జరాయితికింద రయితుల స్వాధీనమునందుండవనియు, అప్పటినుండి జమిందారుగా రావాలములను సొంతనేలలుగా భావించి, తదను

గణ్యముగ ప్రవర్తించుచున్నారనియు విచారణలో నేర్పడెను. 1874-వ సంవత్సరమునకు జరాయితిగనుండిన పొలములను జమిందారుగారు తానుగ ఆసంవత్సరమునుండి సొంత నేలగ భావించి తదనుగణ్యముగ ప్రవర్తించినంత మాత్రముననే జమిందారి జరాయితిభూములను సొంతనేలలుగా మార్చుటకు మార్గము కనబడలేదని యభిప్రాయమై సబ్ జడ్జిగారు జమిందారుగారు తెచ్చినదావాను త్రోసివేసిరి. ఈత్మీయునిద హైకోర్టుకు అప్పీలువెట్టుకొనబడెను. జమిందారుగారి పక్షమున గోవిందరావువయ్యగారు, అనంతకృష్ణయ్యగారులును, ప్రతివాదులపక్షమున రామదాసు గారును వాదించిరి. న్యాయమూర్తులు వాదప్రతివాదములను విచారించి యప్పీలును, ఖర్చులతోడ త్రోసివేసిరి.

స్థానిక వార్తలు.

కాలమానసితి:—నిన్ననధి కోర్టుస్థితి 76 డిగ్రీలు అధిమోష్ణస్థితి 80 డిగ్రీలు.

పాస్పర్ ఇన్ స్టిట్యూటు:—డిసెంబరు 2-వ తేది బుధవారమునాడు తెల్లవారి 8-15 గంటలకుపై సంస్థయొక్క ప్రసాంతస్థానిక సభ వైద్యకళాశాలలో సమావేశమగును.

కుక్కలప్రదర్శనము:—రేపు ఆదివారము తెల్లవారి 6 గంటలకు లాటిన్ వంతెన యొద్దను, డిసెంబరు 2 వ తేది బుధవారమునాడు నుంగంబాకము వంతెనయొద్దను కుక్కలు చేర్చబడును.

భరతవిద్యోదము:—చిత్రవస్తుప్రదర్శన శాలకు సంబంధించిన నాటకరంగమున వైద్యనాకమ పురస్కరించు కొని డిసెంబరు నెల 17-వ తేది గురువారము నాడు భరత విద్యోదము ప్రదర్శింపబడును.

నై ఎమ్ సి పి:—చెన్నపురి క్రైస్తవకళాశాలకు సంబంధించిన ఎఫ్. ఇ. కార్లీ, ఎమ్. ఏ. గారు రేపు సాయంకాలము 4 గంటలకు భగవంతుని పితృభావమునుగూర్చి ప్రసంగించెదరు.

ఫీల్డిక్ ఎండ్రోవర్ సానైటీ:—నుంకురామసెట్టి వీధి నెం 5 రు గృహముందు రేపుతెల్లవారి 7½ గంటలకు జె. ఎన్. వారాయణమూర్తిగారు స్వాకంత్రియమును గూర్చి బోధించెదరు.

నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ సంఘము:—ఈసంఘమునకు సంబంధించి బ్రాహ్మణులను రాత్రిపాఠశాలలో, రేపు తెల్లవారి 8 గంటలకు దుస్సవాసమువలన యనగ్రములను గూర్చి బ్రహ్మకండస్వామిగారు ప్రసంగించెదరు.

ఇంగ్లీషు మెయిలు:—రేపు సాయంకాలము 7 గంటలకు ఇంగ్లీషు,తపాలు బట్టాదాచేయువడును. ప్రత్యేకించి పోస్టుబాక్సులు గలవారికి వెట్టెలు 6½ గంటలకే బట్టాదాకు సిద్ధముగానుండును.

హిందూదేశ పరిశ్రామిక మహాసభ, చెన్నపట్టణము:—వితత్సభా సమావేశ నిర్వహణాధ్యక్షుడు ఇండియన్ బ్యాంక్ వారు రు 100 ల నిచ్చినారని గౌరవార్థకార్యదర్శిగారు తెలియఁబఱచు చున్నారు.

చెన్నపురి క్రైస్తవకళాశాల వర్ధంతి:—ఈదినమునకు సంబంధించిన యుత్సవము డిసెంబరు నెల 26 వ తేదిని జరుగును. తిరువాన్కూరు దివాను కృష్ణస్వామయ్యగారు సభాధిపత్యమును వహింతురు.

ముగ పత్రికాస్థాభివృద్ధి సంఘము, ఎన్ ప్లేనేడు:—ప్రత్యక్షమును సాయంకాలము 3, 4 గంటలకు విద్యార్థులొక్కయు శాస్త్ర విషయాసక్తిగల యితరులయొక్కయు నిపయోగము నిమిత్తము సాధారణజీవశాస్త్రమును గురించి యాటువ్యాసము లుపన్యసింపఁబడును.

దక్షిణహిందూదేశ బ్రహ్మసమాజము:—చెంగాయంగడియొద్ద, అష్టాపిళ్ళవీధి 97-వ నెంబరుగల యుపాసనా మందిరమున బహుశా హేతుచంద్ర సర్కారు, ఎమ్. ఏ. గా రాంగ్లేయమున సహాసకర్మను గావించి యనంతో పాసమునుగూర్చి బోధించెదరు. అందఱు విచ్చేయప్రార్థితులు.

చెన్నపురి యనాథశరణాలయము:—ఈనడుమ నంటువ్యాసుల యుపద్రవమువలన శరణాలయమునకు ప్రేక్షకులను రానిచ్చుట నిలిపివేయఁబడి యుండెను. ఇపుడు కట్టణాలోగ్యస్థితి బాగుపడినది కాబట్టి యిది మొదలు యథాప్రకారము ప్రతిమాసము కడపటి శనివారమునాడు బిడ్డల బంధువులును హితులును వారినిచూచి పోవుటకు రావచ్చును.

నై. ఎమ్. సి. పి. ఈ నెల 26-వ తేది గురువారమునాడు సభాంగణమున మళయాళ సంస్కృతభాషల యందు పతనశక్తిని పరీక్షించి బహుకరించుట కొకసభ జరిగెను. పి. నారాయణమినగు గారు మళయాళమునకును, ఎమ్ కృష్ణమూచారయ్య గారును ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారును సంస్కృతమునకును పరీక్షకులుగ ప్రవర్తించిరి. రాయపురము: వైద్యకళాశాలయందలి కే. ఎన్. కేశవనాయకు మళయాళ మందును, రాజధాని కళాశాల యందలి బి. కే. భక్తవత్సలుడు సంస్కృతమందును బహుమాన పతకములను బడసిరి.

సరసవిద్యోదినసభ:—నిన్నరాత్రి విక్టోరియా పురభవనమున సరసవిద్యోదిన సభవారు భక్తిరససంభరితముగ ప్రహ్లాద నాటకమును ప్రదర్శించిరి. ప్రేక్షకులు క్రిక్కిరిసియుండెరి. రుక్మాదరూపమున శ్రీనివాసరమ బాలుడును హిరణ్యకశ్యపుని రూపమున బి. శ్రీనివాసరావుగారును లీలావతిరూపమున రాయచంద్రరావు గారును నారదమూర్తి రూపమున నగిరారాయాచార్యగారును ప్రేక్షకులప్రశంసకు పాత్రులయిరి. భక్తిగీతములకు మారుమ్రోగుగ్యాలరీ తాళారామములును శ్రవణానంద కరగాన పాఠశక్తియచే చెలంగిన కరతాళధ్వనులును మావీనులలో నింకను మెలగుచున్నవి.

సెయింట్ జాన్స్ ఆంబ్యాలెన్స్ అసోసియేషన్, మదరాసు:—డాక్టరు రామరావుగారుతత్సభకు చేసినవిద్యార్థులను పరీక్షించినందుకు సంఘాధ్యక్షుడీక్రిందివైద్య శాస్త్రజేతలకు కృతజ్ఞతాపూర్వకమైన తనయభివాదములను సమర్పించుచున్నాడు:—డాక్టర్స్ ఏ. లక్ష్మీపతి, ఎమ్. బి. సి. ఎమ్, ఏ. టి. కోర్కె, ఎమ్. ఆర్. సి. పి., డి. టి. ఎమ్; ఎన్. శేషదాస్, బి. ఏ. ఎమ్. బి. సి. ఎమ్, డి. పి. ఎచ్. ఏ. ఎమ్. కృష్ణస్వామియ్యయ్యర్, ఎమ్. డి. డబ్ల్యూ. ఆర్. మెట్టోనాల్డు, ఎమ్. బి.; సి. ఎమ్. గణపతి, ఎమ్. బి., సి. ఎచ్. పి., డి. పి. ఎచ్; జి. ఎర్. ఫిలిప్స్, ఎర్. ఆర్. సి. పి.; పి. పి. పి. పింటో, బి. ఏ, ఎమ్. బి. సి. ఎమ్; ఎమ్. విజయరాఘవులు, బి. ఏ., ఎమ్. బి. సి. ఎమ్. సభాధ్యక్షుడు విద్యార్థులను తత్సభకుచేసి ప్రశంసార్హుడైన రామరావుగారికి కూడ తన యభివాదములను సమర్పించెను.

ఇండియాలో దిగుమతియగు ప్రత్తిసరుకులమీద సుంకము విధించుటలో నాయావస్తువులకు దొరతనమువారు నిల్లయించు దామాషాధరలలో కొన్ని మార్పులు ప్రవేశపెట్టబడినట్లు ప్రకటింప బడియున్నది.

నోటీసు.

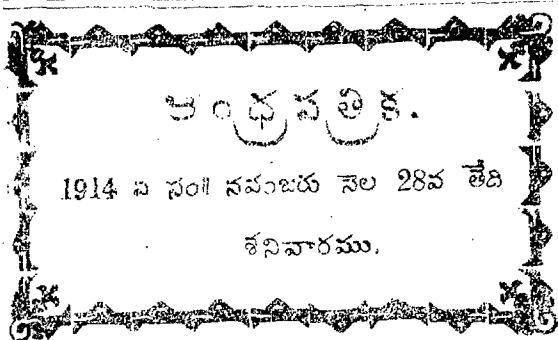
బళ్లారి సరస విద్యోదిన సభవారు
1914 సం॥ నవంబరు నెల 28-వ తేది శనివారము
సాయంత్రము 5 గంటలకు.

కృష్ణలీల యను నాటకమును.

1914 సం॥ నవంబరు నెల 29-వ తేది ఆదివారము
సాయంత్రము 4-15 గంటలకు.

లవకుశ.

అను నూతన నాటకమును.
విక్టోరియా పబ్లికు హాలులో ప్రదర్శించెదరు.
టికెట్ల ధరలు మామూలు ప్రకారమే.
రావుబహదూర్
పి. హెచ్. గౌడు }
వ్రేసిడెంటు. }
బి. మాధవరావు.
జనరల్ మేనేజర్.

హైందవశౌర్యము.

మన హైందవ సోదరులను ఏర్పాడేసరుండు ను నగు హవల్దారు గంగాసింగునకు విక్టోరియా క్రాసను శూర చిహ్నము బహుమానముగా కలిగిన దనువార్త ఆంగ్లప్రజా ప్రతినిధి సభలో రాబర్టు గారు మన హైందవ సైన్యముల వ్యయము హైందవ బాక్సరమునుండి భరించుటకు ననుజ్ఞ చేపడు సందర్భమున స్థిరపరచిరి. అందువలన నా విషయమున నిక నేమాత్రము సంభేదములేదు. ఈ విక్టోరియా క్రాసనునది సామాన్య శౌరవము కాదు. క్రైస్తవ ప్రపంచమున మహాత్ములకు శూరులకు నియ్యది చెబుచున్నది. మన హైందవ సైన్యములు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి యాదరణక్రింద యుద్ధములకు బానునప్పటి కిది క్రైస్తవ మతచిహ్నమగు సిలువతో సంబంధము కలదగుటచేత దీని స్థానమున నొక క్రొత్తశౌరవము ఏర్పరుపబడియెను. కాని ఆశౌరవము ప్రాముఖ్యమగుదలేదు. విక్టోరియా క్రాసుతో సరి తూగ లేదనుట వేరెచెప్ప నక్కరయేలేదు. అయిన క్రైస్తవ సిలువయైనను విక్టోరియా క్రాసునకును క్రైస్తవ మతమునకును సంబంధములేదు. ఎవ్వడనిలో తేజోవంతుడై శౌర్య ధైర్యముల నసామాన్యరీతి గనుబరచి శత్రువర్గమును చెండాడి యశస్సు నందునో వానికిది యొసంగబడుచున్నది. అట్లుగుటచేత ప్రపంచ సంగ్రామ మగునేటియనిలో సీశౌరవమును సంపాదించినవాని కీర్తియే కీర్తికదా! లోకమునంతయు నెదిర్చి యుల్లంఘింపజూచుచుండు జర్మనులు తెంపు పెంపులతో కడుపులుగట్టి పై బడుటయు, పదునాగ్గురు హైందవులునిలిచి వారిని దునివి 15గురు వీరశయనమునటుయనట! మిగిలిన యొక్కండగు గంగాసింగు పదునొక్కండుగురు శత్రువుల బహిరార్చి విజయదగుట యట! అభిమన్యుని శౌర్యమంతటితో నడంగినది కాదనుటను హైందవభూమి నేడుగా లోకమునకు చాటగలిగినది. సారస్వతప్రాణిమచే పాశ్చాత్యులతోడ సమానమగు నుత్తమశౌరవమును నోవిలు బహుమానము సంపాదించుటవలన నంది బాబు రవీంద్రనాథుడు నేటి లోకమునందు మన మానసికోన్నతిని స్థిరపరచెను. గంగాసింగు విక్టోరియా క్రాసునుబడసి లోకపు టుత్తమవీరులలో పరిగణింపబడుటచేత మన సాహసిక శక్త్యావృత్తమును భంకావైచి ప్రకటించినాడు. భారతమాత గర్భమున శక్తి యుక్తుల రెంటును లోకమున నుత్తమస్థాన మలంకరింపగలవారు పుట్టుచున్నారనుట వీరిరువురును విశదీకరించి లోకమును మన భావ్యభివృద్ధికిరకు మనవైపునకు ద్రిష్టి నారు. హైందవభూమి దిన దిన ప్రవర్ధమానమై వికాసము వహింపగలదనుట కింతకంటె శుభ సూచనలు గావలెనా?

నిన్న మా తంత్రివార్తలలో మొక్కటి లా గూరారు వైద్యకళాశాలను గురించినది కలదు. ఆ కళాశాలలోని ప్రాధాపకులు కొందరు తమ ధర్మమును నిర్వహించుకొరకు యుద్ధభూమికి పోవలసి వచ్చినందున నా కళాశాల యాగిపోవునని వదంతి కలిగినదట! ఆ వదంతియందు నిజమేమియు లేదని యు అట్టి కార్యము నొనర్చుటను నవశ్యముచేయు తరుణము రావని తాము నమ్ముచున్నారనియు

నిప్పు డిద్దరు ప్రాధాపకులు లేకపోయినను నిలువ యున్నవారి కేవిషయము తెక్కువగా నొప్పు జెప్పి ననిచేయుచు చున్నారనియు పంజాబు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించియున్నారు. కళాశాల మూయుట లేదని చెప్పినంతవరకు సంతోషపడవలసినదే. కాని పని యెక్కువయైనప్పుడు ఇతరుల నేర్పరచక యొక్కరినే యిద్దరవనిని మువ్వరవనిని చేయునుట మూత్ర మెచ్చటిన్యాయమో తెలియరాదు. వైద్య కళాశాలలలో ప్రాధాపకులు ఐ. ఎమ్. ఎస్ లు మాత్రమే యుండవలెనని తలంపా? ఇప్పుడుండు నొకరో యిద్దరో వెళ్ళవలసినవచ్చిన నా కళాశాల మూయవలయుననుటయే యుద్దేశమా? ఈ నగరమునకూడ పైవదంతినిబోలిన వదంతియే పుట్టియున్నది. పంజాబు ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనలో నీ విషయమున దేశపుత్రులనైన వినియోగించుకొని కార్యములు తీర్చెనరన స్పష్టమగు సంగతి లేనందున నీవదంతిలకు నాధారము కొంత కలచేయాయను సందేహ మగపడుచున్నది. ఈ నగరమున కొందరు ఐ.ఎమ్.ఎస్. లు వెడలిపోవుటచేత కళాశాల మూయవలసి వచ్చునని యనకొను చున్నారట. ఐ. ఎమ్. ఎస్. లు లేకున్న తరతరములుగా ననుభవజ్ఞులగు ఐ.ఎమ్.ఎస్. లచే శిక్షితులయి మన విశ్వవిద్యాలయమునందు పట్టము నందిన వైద్య విద్యావిశారదులు లేరా? వీరు క్రొత్తగావచ్చు పాశ్చాత్యవైద్యులకంటె కొరగానివారా? పాశ్చాత్య వైద్యపరీక్షలలో తేజన హైందవులకూడ నున్నారే. ఇతర దేశములలో వైద్యవిద్య నేర్చువారందరు ఐ. ఎమ్.ఎస్ లేనా? విద్య ముఖ్యమా? పరీక్ష పేరు ముఖ్యమా? ఈసమయమున మాప్రభుత్వము వారు ఐ. ఎమ్. ఎస్. మాత్ర పక్షపాతులకు చెవి యిచ్చి సమస్థులగు హైందవపుత్రు లున్నప్పుడు గూడ వైద్యకళాశాలలను మూయుటకు గాని అందులో మనుష్యులు కావలసినవచ్చినయెడల వారి నిచ్చుటి వైద్యస్నాతకులనుండి నియమించుకుండ వైద్యవిద్యా పటుత్వమును తగ్గించుటకుగాని ప్రయత్నింపరని నమ్ముచున్నాము. తాము తలచివుచేసి పట్టములిచ్చిన పండితులను తామే పనికినూలినవారనిభావించి తమ నిర్ణయశక్తి కే కళంకము తెచ్చి కొనరని విశ్వసించుచున్నాము.

తంత్రివార్తలు

యుద్ధవార్తలు

కలకత్తా నవంబరు 27:— యుద్ధమునగూర్చి పత్తెలలో ను పట్టణములలోను లేనిపోని వదంతులు అనేకములు పుట్టుచున్నవి. కొంచెమైనను నిజమైనా ఈవదంతులను అణచివేయుటకుగాను దొరతనమువారు యుద్ధవార్తలనుదేశభావలతో అచ్చునేయించి పంచివెట్టవలెను. కొన్నికాగితములను గోడలకు అంటించవలెను. మహమ్మదీయ మల్లాలచేతను హిందూ గుళీవులచేతను ప్రజలకు నిజమగువార్తలను చెప్పించవలెను. హిందూదేశపు రాజుల రాజభక్తి, వారు చేయుచున్న సాహసోద్యమము, మిత్రమండలివారికి కలుగుచున్న విజయములు, వారి యోధులము, హిందూదేశీయులను బెర్బియము దేశములో ఏలగున ఆకరించుచున్నారో? ఫ్రాన్సులో ఏలగున ఆకరించుచున్నారో? జర్మనీలో ఏలగున ఆకరించుచున్నారో? ఈ విషయములను ప్రజలకు తెలిపవలెను, అని కలకత్తా నగరమునందలి యూరోపియను సంఘమువారు ఇండియా గవర్నరు మెంటువాటిని కోరిరి.

దెబ్బలుతిన్న హిందూదేశపు సైనికులు
బాంబాయిలో క్రొత్త ఎర్పాట్లు.

బాంబాయి నవంబరు 27:— ఆఫ్రికాలో జరుగుచున్న యుద్ధమునందు దెబ్బలు తిన్నవారిని బాంబాయి తీసికొనివచ్చుచున్నారట వీరికెరకు బాంబాయి నగరములో హాథింజి ప్రభి

షే ప్రత్యేకము ఒక ఆసుపత్రిని స్థాపించి వీరుల్లనుండి దిగిన వైద్యులను ఆసుపత్రికి తీసికొనివచ్చుట కష్టముగనున్నది. ఈ కారణము వలన బాంబాయిరేవునండి ఆసుపత్రివరకు కొత్త ట్రాంక్సు వేయుచున్నారు. ట్రాము బండ్లపై తీసికొనివత్తురు.

సరిహద్దుజాతులు

లాహోరు నవంబరు 27:— భారాత్ ఇలాక్వాయెడ్ 17-వ తేదిని సరిహద్దులకావలనున్న కొందరు పశుసలు, బంది పోటుచేసిరి. ఈదొంగలునలుగురు వెంటనే పట్టుకొనబడిరి. వీరిదగ్గర రెండుచివాల్యులుకూడ నుండెను. ఈసందర్భమున కొన్ని వివరములు, తెలియవచ్చినవి. ఆస్థము, తోటియును ఇద్దరు దొంగలు తప్పించుకొని పారిపోయిరి. ఫజిలదారు అను గజదొంగ పూర్వమొకప్పుడు గాంధీజీ అను గ్రామములో సరక్షితముగ దాగియుండెను. ఇతనిని పట్టుకొనటకు వచ్చినప్పుడు, అడ్డుకొనగా నాతుపాకీజేసి కాల్చివేయబడెను. ఈపారిపోయిన వారిద్దరిది యాగ్రామమేనట. ఈగజదొంగ పక్షమువారిలో మిగిలిన దొంగలచే నీబందిపోటు జరుపబడియుండును.

టెల్లిగ్రాపు నోటీసు

డిల్లీ నవంబరు 27:— క్రాస్సు, ఈజిప్టు, తూర్పుఆఫ్రికాలో యుద్ధముచేయుటకు హిందూదేశమునుండి కొంతసేన పంపబడినది. ఈసేనలతోనున్న ఉద్యోగులకును, తదితరులకును డిసెంబరునెల 1 వ తేదినుండి యాక్రింది నియమములను పాటించి ప్రయత్నము టెల్లిగ్రాములను పంపుకొనవచ్చును. టెల్లిగ్రాములు సాంకేతికమాలలతో నుండకూడదు. వార్తాపరిశోధనాధికారులచే నివి పరీక్షింప బడెను. చిరునామాలో పేరు, పటాలపుపేరు, లేక ఉద్యోగముపేరు, మోస్కోయిల్లు పట్టణము, కెయిరో, మొంబసా, బాంజీవారు మున్నగు పంపవలసినస్థలములకా, ఎక్కడవపంపవలెనో ఆపేరు వ్రాయవలయును. మామూలులేట్లప్రకారము వీనికి పూర్తిగ సామ్యు పుచ్చుకొనబడును.

ది వాలా కేసు

బాంబాయి నవంబరు 27:— పార్సీ కోటీశ్వరులలో నొక్కరు నాకోటి గమేడియాగారి కొమారుడగు సి. ఎస్. గమేడియా తనకు గల ఆస్తులను తీర్చుకలయునను పూచీనుండి తొలగించుకొనుటకు ఉత్తర్యకోరుచు హైకోర్టులో ఇవాన్స్ న్ని పిటిషన్ పెట్టకొనెను. ఇద్దరు ఋణస్వాము లా పిటిషను నాక్షేపించిరి. మొత్తము పదిమంది ఋణస్వాములలో నైదుగురుమా ర్వాడీవారు మొత్తముమీదఇంచుమించు రూ॥6700ను మాత్రమే అప్పిచ్చి యెక్కువ మొత్తమునకు పత్రము అవ్రాయించుకొనిరి. తండ్రిధనవంతుడగుదా? దత్తెక్కడికిపోవునను ఊహ వారి నంతట సాహసంప నిచ్చినది. ఋణస్వాములాయుధ్యులను వాని తండ్రిదద్ద వసులుచేయుటకై ప్రబల ప్రయత్నములు చేసిరి. అన్నయు వృథవోయినది. న్యాయ మూర్తిగారు ఇక సాల్వంటునకు డిస్మిస్సి యుత్తరపు నను గ్రహించుట నొక్కసంవ స్మరమునకు ఆపి యుంచిరి. ఈ సంవత్సరములో మొదటివారుగు నెలుగు పిటిషన్ దారునకు ప్రాటెక్ట్ (కోర్టురక్షణ) కూడ లేదు. ఈ తీర్పును చెప్పుచు, న్యాయమూర్తిగారు ప్రస్తావనపిటిషనునకు యొక్క ప్రస్తావన అక్రమప్రవర్తనను పురస్కరించుకొని వాని తండ్రిమీద ఆకలి ప్రతివ్రత భంగమేర్పరుచేమో యను భీతి కలుగునటుల ఋణస్వాములు పత్రికలలో వ్రాసినందులకు ఋణస్వాముల పక్షము వారిని హెచ్చరించి.

రంగూను నగరము.

రంగూను నవంబరు 27:— రంగూనునగరమునందు ఏకాంత వాసము చేయు స్త్రీల ఇండ్లు (అనగా లంజలు) కాపురముచేయు ఇండ్లువృద్ధులు. అట్లుండుట మంచిది కాదు. వీరిని లేకుండ చేయుదని రంగూనుపురవాసులు లేఫ్ సెంటుగవర్నరు గారికి మనాజరుపంచిరి. గవర్నరుగారు వారి విన్నపములను అలిచి, లంజలకు ఇండ్లకు ఆద్రెకు ఇచ్చిన యజమానులకు దుర్వృత్తి అనలంబించుచున్న వారిని మీఇండ్లలోనుంచరాదు ఇట్లుంచు పక్షమున దొరతనమువారు వారిని వెళ్ళగొట్టి ఇండ్లను మూసి వేయుదురు. అని పోలీసు కమిషనరును నోటీసులు జారీచేయుచురి ఉత్తరునియిచ్చిరి. ఈఉత్తరువు జాన్ గోవాన్ గారి ప్రయత్నములవలనను, రంగూను సమార్థనసంఘము వారి ప్రయత్నములవలనను తీర్చినది. ఇందుకు నాంక అనేక వందనములు.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాన్సులు.

బల్ నర్సు యుద్ధపుట.

ధ్వంసమగుటకు కారణము.

లండను నవంబరు 26:—ఈ యుద్ధపుటలోని ఫిరంగులలో ముందు కూరుచుండగా ప్రేలి నాశనమైనది కాని మరి యొక కారణము కలవలసి కాదు.

బుల్ నర్సు మీదమిగిలినవారు.

లండను నవంబరు 27:—బుల్ నర్సు యొద్దలోనివారిలో సజీవులగు 14 గురిపేళ్లను నాకాసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

ప్రభువుల సభ.

కిచనరు గారి విమర్శన.

లండను నవంబరు 28:—కిచనరు ప్రభువు ప్రభువుల సభలో నీక్రింది సంగతులను చెప్పిరి:— ఇదివరకు నేనీ సభలో నుపస్థితులైనప్పుడు నుండియు జగ్గను లిప్పటివరకు కొంచె మైనను ముందుకు వచ్చెను. హిందూదేశపు సైనికులు ఇక్కడకు వచ్చుటవలన మనకు చాలాభయము కలిగినది. మన సేనలలో చాలమంది నష్టమైరి. కాని జగ్గనులవలననే పోల్చి చూచునప్పుడు మన పక్షము బహు స్వల్పము.

క్రిటీషు సేనలు నూయబాట తూర్పుగా 80 మైళ్ల దూరములో టర్కీవారిలో పోరాడుచున్నవి. మిలిటరీవారి ప్రయత్నములకు భంగము కలుగకుండ ప్రజలు తమ యాత్రమునచ్చిన వాక్రలను తెప్పించుకొనవచ్చునని దొరతనమువారు తెలియజేయుచున్నారు. అంటర్వ్యులోని ఒకకోట త్వరలో జర్మనులు వశముచేసికొనేరక పోయిరి. ఇది సందేహముకొని సర్ జాను ఫ్రెంచిగారు తమ సేనను సిద్ధపరచిరి. ఈ కారణమున జర్మనులు ఫ్రెంచిదేశపు ఉత్తరసముద్రతీరమునకు రాజాలక పోయిరి. సర్ జాను ఫ్రెంచిగారి సేన, 11 జర్మను సేనలతో పోరాడి, జగ్గను రక్షకనైవ్యమును ఓడించుట, వారి ఆర్థికతీయమైన పరాక్రమమును తెలియజేయుచున్నది. ఫ్రెంచిదేశపు సేనలు కూడ నద్భుతముగ పోరాడుచున్నవి.

రుస్యవారు జర్మనులను ముందుకురాకుండ ఆపిరి. ఈ యుద్ధములో జర్మనుల కెన్నడును కలుగనంత నష్టము కలిగినది.

లండను నవంబరు 26:—కిచనరు ప్రభువుగారు ప్రభువుల సభలో ప్రసంగించుచు, నైవ్యమునందు జేదలచిగొనిన వారికింకను భారీయున్నదిని చెప్పిరి. సంగ్రామమునందు జయము గలుగుటకు గావలసినంతమంది నైవ్యమున జేరి పూర్వమునలెనే యిప్పుడును దేశసేన యొనర్తురని నాకు నమ్మకమున్నది. ఆయా స్థలముల నేగ్గురుపడుచున్న పటాలములు గాక వారమునకు ముప్పదివేలమంది చేరుచున్నారు. ఇంతకన్న నెక్కువైనవియు గావలసినసమయము వచ్చును. అప్పుడందరికిని తెలియబరచెదను.

కామన్సు సభ.

లండను నవంబరు 26:—కామన్సు సభలో నర్సిలు గారిట్లు చెప్పిరి:— బల్ నర్సు యుద్ధపుటలోనిమందు ప్రేలి నాశనమైనది. పొగతగ్గునప్పటికే, ఓడ సంతృప్తముగ మునిగి పోయినదని వివర్తనచూచిన నాకాధికారుల ద్విధరు చెప్పుచున్నారు. దీనివలన మన నాకాబలమునకు నష్టమేమియులేదు. కాని చాలమంది చనిపోయినందునకు మాత్రము నేను చింతిలుచున్నాను.

నై ప్రెస్ హై కమిషనరు

లండను నవంబరు 27:—మేజరు సర్ జాను కాల్యన్ గారు నై ప్రెస్ ములకు హై కమిషనరుగ నియమింపబడిరి. ఈలంక తురపల్లెలకును, ఇంగ్లీషువారికిని యుద్ధముపొసగక పూర్వము తురపల్లెరాజ్యము క్రిందనుండెను. తరువాతదీనిని ఆంగ్లేయు లాక్రమించుకొనిరి.

యుద్ధనైవ్యములకు అప్రతి

లండను నవంబరు 27:—నేడు కామన్సు సభలో లాయర్ జార్జి గారిట్లు నెలవిచ్చిరి. ఎంత సాము పచ్చినది నిరారణగ చెప్పవలయు కొనలేదు; నికాస్యము పంపిణీయల నెచ్చెదమనిచాల దరభాషలు వచ్చినవి. వీరు రమంగుల తురుంది యుండవచ్చును. ఎక్స్ పెక్టింగ్ సైన్సు ఎక్స్ పెక్టింగ్ సందించిన బిల్లుల సందర్భములో దొరతనమువారవలంబించిన పద్ధతులుకూడ జనుడ్రదులులునవి. యుద్ధము జరుగుచున్నను, బ్రిటిషువారే ఇతరదేశములతో యెక్కువ వ్యాపారమును వాణిజ్యమును చేయుచున్నారు. అన్ని దేశముల వారికంటెను ఆంగ్లేయులకే ద్రవ్య సంబంధమైన పరపతి యెక్కువగ నున్నది.

పరాసు అధికారుల ప్రకటన.

లండను నవంబరు 26:—నేటిసాయంత్రము పార్సీ నులో నీవిషయము ప్రకటించబడినది:— తెలిజియములో కొంతముగనున్నది. యుద్ధరంగమునకు మధ్యభాగమున, ఫిరంగుల యుద్ధము జరుగుచున్నది. కాని, కాల్యలము మట్టడించుటలేదు. ఆర్థోనపరగణాలో విశేషములు జరుగలేదు. కర్డనుకు తూర్పున కొద్దిపాటి యుద్ధము జరిగినది.

కలెమిడికి బోవుట.

రాబోవు విశ్వప్రయత్నము.

అలహాబాదు నవంబరు 27:—ప్రాంతస్థులలోని టయి ముప్పవైకా విలేఖకుడు కాలేజై ప్రసవ మననైవ్యమును చీల్చు కొనిపోవు నాఖ్యుప్రయత్నమును కత్తువు గావించునన్నారని వ్రాయుచున్నాడు. కాని వెంటనే పారిపోవుటకును ప్రయత్నించుచున్నాడు. ఇందులకు నిదర్శనముగా నైకిటలతో నిండిన రైల్వే పలుదిక్కులకు బోవుచున్నవనియు నియ్యది కాలేజై ప్రసవకాక మరియొక దిక్కుననుగూడ మన సేనాముఖమును తీల్చిబయటించు రనుటకును వీలన్నదనియు నావిలేఖరి వ్రాయుచున్నాడని పయినీగుప్తైకా విలేఖకుడు తంతునంపుచున్నాడు.

జ్యేష్ఠుజై ఫిరంగిల గాల్పుట.

బ్రిటిషుయోధులు మరలినవచ్చుట.

జ్యేష్ఠుజైలోనగు తెలియం సముద్రతీరప్రదేశములపై ఫిరంగుల బారుజేయునమిత్రము నియోగింపబడిన బ్రిటిషుయోధులు నాల్గురు మరలినవచ్చినవి. వారి కర్తవ్యము నవివరపరచెను.

ఇంగ్లీషు, జర్మనీవారి సముద్రవర్తకము.

లండను నవంబరు 27:—వర్తకసంఘము వారిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు. బ్రిటిషువారికన్న 10123 యోధులలో 9928 సముద్రయానముల గావించుచున్నవి. జర్మనీవారి 2090 యోధులలో 10 యోధులు మాత్రమే యితర సముద్రములందున్నవని తెలియుచున్నది.

ఆకసమున యుద్ధము.

బ్రిటిషువైమానికుల యజేతుత్వము.

అలహాబాదు నవంబరు 27:—పయినీరు పత్రికా లండను విలేఖకుడిట్లు తంతు సంతృప్తులనున్నాడు. బ్రిటిషు వైమానికు లాకసపుయుద్ధమున శత్రువులనుమించిరిని తెలియుచున్నది. మన వైమానికుల సమీపించుట జర్మనీ విమానముల కుప్పద్రవ ప్రదము. అప్పుడే తయారైన జెప్పిలిక గాలియోడ యొకటి ప్రభుయనమును జేయుచుండదానికి నష్టము గలిగెనట కాని కూలీలు యీసంగతి బయలుపరచగూడదని కఠినముగ నాజాపింపబడిరి.

పార్లమెంటులో హిందూదేశ విషయములచర్చ.

రాబర్టుగారి తీర్మానము.

లండను నవంబరు 26:—యూరోపునకు పంపబడిన హిందూదేశ నైవ్యవ్యయములను హిందూదేశాదాయమునండి భరించుట కనుమతిసంగు తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు రాబర్టుగారి రిట్లునుడివిరి. జింట్లొమెదలు లావెస్సీవరకును గల యనేకములగు వేరు వేరు ప్రదేశములకు భారతీయనైవ్యములను పంపుటవలన మనకు వాహిరస్థిర కాశ్వతసహాయమును మనమతికముగ పరిగణింపవలసి యున్నది. భారతీయవీరుల యభ్యాసమును పరాక్రమమును కాంచినవార లాగించిన మేరకినుమంతయును తీసిపోకుండ భారతీయవైనికు లన్నివిధముల సామర్థ్యమును చూపియున్నారు. సాంగ్రామిక విషయములు స్పష్టము వివరింపబడదగిన సమయమునన్న మగునపు డావీగాచరణమునకు హిందవులు హంగ్లేయులునుగూడ గర్వపడదగిన విషయములు పెక్కులు గోచరింపక మానవు. రాజప్రతినిధిగారి కాగ్యుడిట్ల యత్యంతమును క్లాఫునీయును. సామ్రాజ్యసేవాకాశమునందు భారత సర్వస్వ సమర్పణ కార్యదీక్ష కరము ప్రకంసనీయును. భారతీయుల రాజభక్తియును జనరలు సర్ విసాంపుషపు గారి రాజసేవ యను ప్రసనీయుములు. హృదయపూర్వకమును పారవశ్యకరము నగు ప్రభుత్వ ప్రవాహముక్కుట్టున కల్గివిరిసి సర్వ భారతీయ మానసిక రాజహంసా నివయమును నిజకరంగ మాలికల హాలాడించినది. భారతీయ విద్యాధికులు చూపించిన రాజభక్తి కాలస్థితి గ్రహణమునకు యుక్తముక్త విచారదీక్ష వలనను చూపింప బడినదిగా నున్నదని రాబర్టుగారు నుడివిరి.

భారతీయునకు విశ్వోరియాక్రాను బహుమానము

లండను నవంబరు 26:—భారతీయవైనికులలో నొక వీరాగ్రణికి విశ్వోరియాక్రాను బిరుదముసంగబడుటకు నూచింపబడిన విషయ మఖిల భారత్వరంగమున కత్యంతమోడ ప్రదము కాగలదని రాబర్టుగారు నుడివిరి.

అయస్థులపట్టిక వర్గ

ఈ పట్టికనుగూర్చి చర్చింపక పోవుటకు కారణము భారతీయ విషయముల యందలి యుపేక్ష కాదు. రాబోవు సంవత్సర సభలో నీవిషయము చర్చింపబడునని తలంతునని రాబర్టుగారు నుడివిరి.

సామ్రాజ్యమునందు భరతఖండమున కర్మస్థానము పరస్పరమును స్నేహ భావముతోడను సదభిప్రాయము తోడను గూడ నాంగ్ల హిందవ ప్రజలేకీభావముతో పనిచేయు సామరస్య మేర్పడుటచే భారతభావి వికాసమునకు శుభసూచకములు కలవు. ఈ సాంగ్రామికాకసరసంజనితమగు సామ్రాజ్య విజయకాంక్షయందు సమానాభిప్రాయముతో పని చేయుట గుటచే భరతఖండవాసుల ప్రాచీననాగరకతకును భారతపుత్రుల యనూన దేశభక్తికిని భారతవీరుల యప్రతిమాన ప్రతాపమునకును, తగినస్థానమునే భరతసామ్రాజ్యము సామ్రాజ్యమున నాక్రమించుకొని యున్నదనియును ముందుగూడ నాక్రమింప గలదనియు సఖిలభారత ప్రపంచమును గ్రహింపగలరని రాబర్టుగారు ప్రకంసించి విమించిరి. తీర్మానమందిరీచే నామోదింపబడినది.

ప్రభువుల సభ.

ఈ సభలో నిట్టి తీర్మానమునే క్రూప్రభువుగారు ప్రతిపాదించిరి. సాంగ్రామిక వ్యయములను భరించుటకు తమంతదామే ముందంజవేసి కనబరచిన యాదార్య వృత్తికి ఇండియా ప్రజలకు వందనము లర్పించుటయే కర్తవ్యము.

కర్డను ప్రభువుగారి తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

ప్రాంతస్థులలోని యుద్ధము.

బ్రిటిషువైనికుల సమర్థత.

లండను నవంబరు 27:—ఫీల్డుమాన్ లో ఫ్రెంచిగారు 22తేదీన నైవ్యమునకిచ్చిన యుత్తరువునందట్లు వ్రాసిరి. మీ పరాక్రమమును, ధైర్యమును ఓర్వీయు అత్యంత కఠినముగా బరిక్షింపడినవి. మీరు మీపూర్వుల గౌరవమును నిజపుష్కయేగాక బ్రిటిషు నైవ్య పూర్వ పరాక్రమమునకు నెక్కుడు ప్రభావానితి చెప్పిరి.

బ్రిటిషువారి బాంబులచే జర్మనీవారికి గలిగిన నష్టము

జర్మనీవారికి సాధనసామగ్రి తక్కువగనుండుట.

అలహాబాదు నవంబరు 27:—పయినీరు పత్రికకులండను లోని విలేఖకుడిట్లు తంతునంపుచున్నాడు:—ఈయుద్ధము నందం తటియందునుజరిగినకార్యములలో మేలైనవికొంతివరకు బ్రిటిషు ఫిరంగి వారలచే జేయబడినవి. ఫిరంగులు గురితప్పక గాల్పుబడినవి. మున్నెన్నడు జర్మనీవారిట్టి గాఢమగు ప్రయోగములకు లోనై యుండలేదు వారు తమస్థానములలో నశేకముల విడువవలసిన వారైరి. శత్రువులమందు గుండుసామాను కంటె మనసామాను మేలైనది. వారిబాంబులగడ్డు కొన్నిసరిగా ప్రేలుటలేదు. జర్మనీవారు ముందుగుండు సామానుల కువయోగించురాగి మున్నగువానిని తటస్థదేశములనుండి చెప్పికోవ బ్రయత్నించిరికాని యవియన్నియు భంగములయ్యెను.

దెబ్బలుతినినవారు స్వస్థతనొందుట

అలహాబాదు నవంబరు 27:—మనవైనికులలో దెబ్బలు తినినవారిలో ననేకులు త్వరలోనే స్వస్థతనొంది తమతమపటాలముల జేరుచున్నారు. సేనాముఖమునకు తిరిగివెళ్లుచున్నవారి పేల్ల తెలియజేయ బడకున్నవి. ఈకారణమున నష్టముతక్కువగా నుండును, అనిపయోనిరు. పత్రికాల్పండను విలేఖకుడు తంతునంపుచున్నాడు.

ఇంగ్లీషువైమానికులు

జర్మనీవారికి కలుగజేసిన నష్టము

అలహాబాదు నవంబరు 27:—లండను నవంబరు 26:—స్విట్జర్లాండు దేశమునందలి జీనీవా సగరమునుండి “జనరల్” అపత్రికా విలేఖకుడు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఇంగ్లీషువైమానికులు మొన్న జర్మనీదేశమునంపులి ప్రేడిక్ మెథెన్ సగరములోనున్న జల్మియ విమానములచేయు ఫ్యాక్టోరీపై బాంబులు వేసిరిగా! వీనిలో ఒక బాంబు జల్మియ విమానములు ప్రేలావతీయియున్న ఇంజిన్ వెండి చాలనష్టమును కలిగించినది. క్రొత్తగా తయారై ఎగురుటకు సిద్ధముగనున్న ఒక విమానమునకు చాలనష్టము కలిగినది. ఈ విషయమును బయటికి తెలియనియ్య కూడదని విమానములఫ్యాక్టోరీలోని పనివారికి జర్మను అధికారులు కాననుగు నుత్తరువుల నిచ్చిరి.

కర్నలు ప్రెస్సు గేపుగారి ఉద్యోగము

లండను నవంబరు 27:—హిందూదేశపు సేనలకు సంబంధించిన కర్నలు ప్రెస్సు గేపుగారికి ప్రత్యేకపు సైనికోద్యోగముయ్యబడినది.

మహా

రహస్యవారి ప్రకటన.

అంధుల నవంబరు 27:—పెట్రోగ్రేకు నగరమునందు ప్రకటించబడినది:—జ్యోతిషవారి ఉపాయములు రుద్రములకు ఆశ్చర్యము కలిగించుచున్నవి. వారు దక్షిణమున, ఉత్తరమున నున్న మన నేలలపై ఒక మాటు పడి స్కిరస్ నీరు, పైటకు పట్టణముల మధ్యనున్న రైలువేరు పట్టుకొని, ఉత్తరమున, దక్షిణముననున్న నేలకు సంబంధము లేకుండ చేయుటకు ప్రయత్నించిరి. పడమటికి వైపుననున్న నేలతప్ప తక్కిన నేల మననేలలయధ్య చిక్కుకొనినది. జెమ్మలొనుండి ముందకు వెళ్ల వలెనని చేసినవారి ప్రయత్నములు భగ్నమైనవి. వారి ఉపాయములు వారికి హాసముకెచ్చి వెట్టినవి. ఒకవోట, మననేల భేదించుకొని వార్తావినియ్యారైలువే మార్గములలో లాడ్లు పట్టణమునకు, ఆగ్నేయభాగమున నున్న బొమ్మి నేను యు పట్టుకొనిరి. తరువాత మననేలలు వారిని ముట్టడిచేసినవి. ఇక్కడ జరిగిన యుద్ధములలోనే వారికి చాలనష్టము కలిగినది. దక్షిణము: చాలమంది జర్మను వైనికులు, అసలు సేననుండి భేదించబడిరి.

ఇంకొక ప్రకటన

లాడ్లుకర్త జరుగుచున్న యుద్ధములలో మనకు మంచి లాభము కలుగ మున్నది. జర్మను సేనలు వైజిని జిల్లాలో జొరబడి, వైజిలో వెలుగు వెల్లిశావుచున్నది. ఈ నేలకనేక యిబ్బందులు కలుగుచున్నవి. గుర్రాక్షితులుగ వెలుగు వెల్లిశావుటకు జ్యూని రైలువే ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. అస్థియనలకనా, మనకును జరుగుచున్న యుద్ధమున మనకే జయము కలుగుచున్నది. నిన్న మనము రెండు పెద్దపైన్యములను కమెండ్మెంట్ అధికారుల సహితముగ, పట్టుకొంటిమి.

రషియావారి ఎత్తులు.

లాహోరు నవంబరు 27:—రషియా సేనల సర్వసేనాని యగు గ్రాండుడ్యూక్ నికలస్ గారు జర్మను ఆస్థియా సేనలను విస్ఫుల వార్తానదులయధ్య నిలిపియుంచినారు. వారిని అచ్చట నిలిపినాడను విషయమే మనకు తెలియుచున్నది. కాని యుద్ధములో జయమును పొందుటకై ఆయన చేయుచున్న ఉపాయములేవో మనకు తెలియవు.

జపాను.

సింగ్ పో కోటలు.

అంధుల నవంబరు 27:—సింగ్ పోకోటలను జపాను సేనలు కాపాడుచున్నవి. ఈ సేనలకు జనరల్ కామియో గారిని కమెండ్మెంట్ నియమించిరి.

సర్వియా.

బాల్కను రాష్ట్రములు

అంధుల నవంబరు 27:—సర్వియా దేశమునందలి లుబార్ వాల్జువద్ద ఆస్థియానులకును, సర్వియానులకును యుద్ధము జరుగుచున్నది. ఈ యుద్ధభూమిలో ఆస్థియా సేనలు 6 కలవట. ఈ 6 సేనలలోనే ఆస్థియావారు సర్వియావారిని సంపూర్ణముగ జయించవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు.

పరిషియా.

పరిషియా దేశము

తాటస్థ్యముగనుండుట.

లాహోరు నవంబరు 27:—పరిషియా దేశము పక్షమున మనదేశములో రాయబారిగనున్న సర్ బేలల్ ఖాన్ గారికి పరిషియా రాజధానియగు టెహరాన్ నగరమునుండి దొరతనము వారు ఈక్రిందివిషయమును తెలియజేసిరి:—యుద్ధము ప్రారంభమైనప్పటినుండి పరిషియా తాటస్థ్యముగనున్నది. యూరోపుయద్ధ యంతరదేశములకుకూడ ప్రాకినది విషయ పరిషియా తాటస్థ్యముగనుండును. అది సాగారు ఉత్పదివిధి.

జర్మనీ.

జ్యోతిషవారి కొత్తసేనలు!

మేజర్ జనరల్ ఫ్రేజరుగారి ఊహ.

లాహోరు నవంబరు 27:—పైని కోర్కొగము చేసి సింధును పుచ్చుకొన్న మేజర్ జెనరల్ ఫ్రేజర్ అంధుల పైమ్మపత్రికలో ఈ క్రింది విషయమును వ్రాసిరి:—ఇటీవల జర్మనీ రేవులలో స్త్రీయస్త్రై వెక్కి కొత్తసేనలు కొన్ని

వెల్లి నవని. తెలియవచ్చినది కదా! ఈ సేనలు బహుశా తూర్పు ప్రషియాలోని కా గ్యు బరు డాన్ జిగ్ పట్టణమునకు వెల్లి యుండును. వా డి హ స రి యొ న ద ని చె ప్పుటకు రెండు కారణములుగలవు. కొన్ని కోజుల క్రింద రషియాలో బాల్టిక్ సముద్రతీరముందున్న లిబాఅను రేవుపట్టణముపై జర్మనుయుద్ధ నావలు ఫిరంగులు కాల్చినవి. ఇది కొత్త సేనలనుతీసికొని వెల్లియన్నవై యుండును. ఇది ఒక కారణము. రెండవది. కొద్దికోజులలో బాల్టిక్ సముద్రము గడ్డకట్టిపోవును. అప్పుడు సేనలనుపంపుటకు నీలుండదు. కాబట్టి కొత్తగా వెల్లియసేనలు తూర్పుప్రషియాకే వెల్లి యుండును.

తురుష్కస్తానము.

టర్కీలో యుద్ధము

టర్కీ సేనలనుతరుముట

పెట్రోగ్రాడ్ నవంబరు 27:—రషియా దొరతనవారు ఇట్లు ప్రకటించిరి:—రషియా సేనలు టర్కీవారిని ఓడించి తరిమితిరిమి, తిరిగివచ్చినవి. అలావ్కర్దులోయకు దక్షిణముగా కొన్ని కోజులనుండి టర్కీవారితో చిన్న చిన్న యుద్ధములనే కను జరిగినవి. అయుద్ధములలో మనసేన టర్కీవారికి క్షుద్రసేనల చెల్లాచెదురు చేసినది.

నూయోజాకాలున ప్రాంతము

టర్కీవారి సమత్వములు.

లాహోరు నవంబరు 27:—అంధుల పైమ్మపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—టర్కీవారు నూయోజాకాలునవద్ద చేరుదలచిన ప్రయత్నములను చులకనగామాడరాదు. టర్కీవారు గట్టిప్రయత్నములుచేసి నూయోజాకాలునవద్ద ఈజిప్టు మీదపడుటకు చూచుచున్నారని ఆమకొనవలెను. కొన్ని కారణములవలన టర్కీవారు అతాత్తుగ వచ్చి ఈ జిప్టులో ప్రవేశించుటకు వీలులేదు. నూయోజావద్ద బ్రిటీషుసేనలకు అధిపతిగనున్న జనరల్ మాక్స్వెల్ గారు జాగ్రత్తపడుటకును. సాహాయ్యమునకు సేలను పిలిపించి కొనాటకును కావలసినంత వ్యవధికలదు. ఆయన కొత్తసేనలను రషియనుకొనుటకు రైళ్లకులవు. మాక్స్వెల్ గారికి సాహాయ్యమునకు బహుశా యుద్ధనావలు వెళ్లవచ్చును. టర్కీవారికో? వారు పెద్దఎడారిని దాటిరావలసియున్నది. వారికి సాహాయ్యముచేయుటకు కొంతమంది జర్మను అధికారులు కలరు. జర్మను అధికారులనికట్టట్కీపైకులకు పడరు.

బొంబాయి.

శాంతాక్రజులో నొక ప్రమాదము

బొంబాయి నవంబరు 27:—బొంబాయి గుజ్జపు దశము తిరిగితు నిమిత్తము బొంబాయికి సమీపముననున్న శాంతాక్రజులో మకాము చేసినది. ఈ తిరిగితు సందర్భము నిన్నఉదయమున ప్రమాదము సంభవించినది. సంగతి సందర్భములను కనిపెట్టినదివారత, రైస్ సెంటు, ఆర్. ఏ. పెన్సన్ గారును, సార్వంటు ఛౌచ్చి ఎఫ్. లాడ్జి గారును, గుజ్జములమీద జాకాలు క్లబ్బు యువునకు పరుగెత్తుకొని వచ్చుచుండిరి. అంతట ప్రమాదవశమున వీరిలో నొకరికొకరు అడ్డమై యుద్ధము గుజ్జమునుండి కిందకుపడిపోయిరి. పెన్సన్ గారికి కాలును, లాడ్జి గారికి మెడయునుకాయమిగిలినది. ఈసంగతి సందర్భములను మేజరుకోవిను బి. ఎం. ఎస్. గారికి తెలియచేయగా వెంటనే మోటారు బండిమీద శాంతాక్రజువచ్చి క్లబ్బుకట్టి చికిత్స చేసిరి. సాయంకాలము వీరిద్దరు వెయింటుబార్ని ఆస్పత్రికి తీసికొని రాబడిరి. ఈ ప్రమాదమున కయి చాల చింతించబడినది.

మెయిలు స్త్రీమరు

బొంబాయి నవంబరు 27:—నేటి ఉదయమున 10 గంటలకు మెయిలుస్త్రీమరు బొంబాయి చేరినది. టసాల్ సాయంకాలము 4-30 గంటలకు బయలుదేరినది. ఇది 7వ తేదీ ఇంగ్లీషు టసాల్ ను తీసికొని వచ్చినది. దీనిమీద 357 మంది ప్రయాణికులు వచ్చిరి. ప్రయాణములో విశేషము లేదయి లేవు.

బొంబాయి గవర్నరుగారు.

బొంబాయి నవంబరు 27:—బొంబాయి నగరమునందు ప్రతి సంవత్సరము గవర్నరు మెంటు భవనమున విందులు, మున్నగునవి శీతకాలములో గవర్నరుగారు బొంబాయికి వచ్చుటతో ప్రారంభమగుచుండును. వెల్లింగ్టన్ ప్రభువు, వెల్లింగ్టన్ ప్రభువుబొంబాయికివచ్చిరి. కానిప్రభువుయుద్ధముజరుగుచుండుటవలననిం జరుగదు. గవర్నరుగారుది సెంబరు 19వ తేదీని సాయంకాలముక

స్వాగత మొసగుదురు. తరువాత జనవరి 7వ తేదీ మధ్యాహ్నమున గోవాస్ట్రీలకు విందుచేయుదురు శనివారము సాయంకాలమునందు విందును జరుగుచుండును. గవర్నరుగారు బొంబాయికి వచ్చినది మొదలు యుద్ధాధి సందర్భములలో చేయబడుచున్న పనుల విషయమై శ్రద్ధను వహించి యున్నారు. వీరు లాహోర్ టీ యను ఆస్పత్రి ఓడకు తనిఖీచేయుదురు. సాయంకాలము సాయంకాలమున గవర్నరుగారు బావెర్జ్ హాఫ్ చిన్నమును బహిరంగము చేయుదురు.

హజియూత్రికులకు సాహాయ్యము

బొంబాయి నవంబరు 27:—బొంబాయి దొరతనమువారిట్లు ప్రకటించు చున్నారు:—హిందూదేశములోని మహమ్మదీయులు లక్షరూపాయలకు పోగుచేసినయెడల, ఇట్లాహ్ దిగడిపోయిన హజియూత్రికులవారి వారియందేకు పంపునని తమ సాహాయ్యము చేయుటకై ఇండియా దొరతనమువారిని లక్షరూపాయ లిప్పించుటకు మేము హిందూదేశ వ్యవహార కార్యదర్శిగాని కోరగా వాండుట కంగీకరించిరి.

బొంబాయిలో వాణిజ్యసభ

బొంబాయి నవంబరు 27:—ఇండియన్ వర్క్ సెంటు మువారి యాజమాన్యముక్రింద బొంబాయిలో వాణిజ్యసభ జరుపుట కాంగీకరించ బడినది. కాని ప్రభుత్వము యుద్ధముజరుగుచున్నందున నిది కొంతకాలమునకు నిలుపుదల చేయబడినది.

హాగ్ గారు శత్రువుల నక్షతము.

బొంబాయి నవంబరు 27:—బొంబాయి కస్టమ్యుడిపార్టు మెంటులో అసిస్టెంటు కలెక్టర్ డి. ఎస్. హాగ్ గారికి శత్రువుల వక్షస్థానములపై అధికార మొసగుబడినది

భనుడిపాటి సుందరరామయ్య.

రు200:కు జామీను పుచ్చుకొనుట.
బొంబాయి నవంబరు 27:—“స్వాతంత్ర్యము మానవునకు భగవంతునిచేత ప్రసాదించబడిన వరము” అను రాజద్రోహాత్మకాగితములను పాచిపెట్టినందునకే 109వ సెక్షన్ ప్రకారము, నేరము మోపబడిన భనుడిపాటి సుందరరామయ్యయను తెలుగు బ్రాహ్మణునియొక్కనుండి, ఒక సంవత్సరము యుక్తప్రవర్తనకే 270 ధరావతును, ఒకరి జామీనకు పుచ్చుకొని మాడత (వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు గారు ప్రాంతాలతెలియగాను కేసును పరిష్కరించిరి.

విక్టోరియా క్రాసు బిరుదు.

పుత్రికాభిషేచము.

బొంబాయి నవంబరు 27:—4 బిరుదులు హవల్దారుగంగా సింగు అను హైందవున కిచ్చుటకుగూర్చి టియమ్మి అఫ్ ఇండియా పుత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—నిరుపమానమగు సేవ చేయువారి కిచ్చుటకు బిరుదులేకము లేరనిది మున్నది. అన్ని బిరుదులలోనే యిదిసాహాయ్యముగ సందర్భకు, నిశ్చయమునదికాదు. యుద్ధము పూర్తిమగుటకుమంగు ముగిందల హైందవ సైనికులను ఈబిరుదుచే అలంకరించుట నిశ్చయమని మానవ్యుకము.

కలకత్తా.

కలకత్తాలో నొకరుపప్పుకొనబడుట.

కలకత్తా నవంబరు 27:—బారిసాల కుట్రకేసులలో ననుమానింపబడిన, త్రైలోక్యనాథకర్త యను నరడు కడచిన బుధవారము కలకత్తాలోనడియందు స్నానముచేయుచుండగా, పోలీసువారిచే పట్టుకొనబడిన.

డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటును హత్యచేయుట

కలకత్తా నవంబరు 27:—కలకత్తాలో సబు డివిజను అగు కేంద్రసారాకు డిగ్రీట్రీ మేజిస్ట్రేటుగనున్న నరరేగ్ హక్కుగారు తమ యింటినుందు హత్యచేయబడిరి. ఎవరు చంపినది తెలియలేదు. పోలీసుమిత్రమై శవము కలకత్తానుతీసి కొని రాబడినది. వీరి గొంతుకోయబడినది. వెంటనే మృతిచెందెను. హంతకు డింతవరకు పట్టుకొనబడలేదు.

తాటిచెక్కెర పరిశ్రమ

కలకత్తా నవంబరు 27:—బంగళా రాజధానిలో తాటిచెక్కెర పరిశ్రమను వృద్ధిచేయు విషయమై దొరతన వారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.—వ్యవసాయాన వాడకులగు, ఎన్నెట్లు గారు 24 పరగణాలు, ఖుల్నా, జెస్సోరు, హుగ్లీ, వాడియా పరిధిపురము, బేకరుగంజి జిల్లాలలో ప్రయాణము చేసిరి. ఈ పరిశ్రమ కొంతకాలమునుండి ఓడించుట చే ప్రతిసంవత్సరము చాలవరకు తాటిచెక్కెర సగియకుండదగ్గరముండినట్లుచెప్పుకనుగొనిరి. చాలచెట్లనగియుటకుఅన్ని విధములప్రయత్నింపబడును. మామూలుచెట్లనుగివి చెక్కెరనచేసినయెడల ప్రతిసంవత్సరము 20, వేలరూపుల చెక్కెర తయారుగునటి దీనిలో 10 వేలరూపులు జెస్సోరులోను, ఖుల్నా వాడియా 24 పరగాణలలోకి 2500 రూపులను, పందపురములో 2 వేల రూపులను, బేకరుగంజిలో వేయిరూపులను తయారుగును. ఇట్లుజరిగియెడల నూటికి 22 వంతుల చెక్కెరవృద్ధి యగును.

గోపాలపురం. కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

SPLENDID SPEECHES IN PARLIAMENT.

INDIA PRAISED AND HONOURED.

OUR VICTORIA CROSS.

(REUTER'S AGENCY.)

GREAT BRITAIN.

Indian Affairs in Parliament.

The Cost of Indian Troops.

Mr. Roberts' Resolution.

LONDON, November 26.
In the House of Commons to-day Mr. Roberts moving the resolution sanctioning payment from the Indian revenues of the cost of troops despatched to Europe said that we had warmly to recognise the substantial help afforded by the appearance of the Indian troops at a number of points extending from Tsingtao to La-Bassee. All accounts showed that the Indians had acquitted themselves in accordance with the expectations of those who knew their training and valour, and when the time came to give details there would be a record of which England and India would be proud.

Mr. Roberts paid a tribute to the energy of the Viceroy and expressed sincere admiration for the energy with which the resources of India had been given in the service of the Empire. He also paid a tribute to the services of General Sir Beauchamp Duff and the loyalty of India. A wave of emotional and instinctive loyalty had swept over the peoples of India, but he recognised that the loyalty of the educated classes was based on reason and a recognition of the facts.

The Victoria Cross Awarded to an Indian.

Continuing Mr. Roberts added that it must be a source of pride to India that one of her brave soldiers had been recommended for the Victoria Cross.

Discussion on the Budget Postponed.

With reference to the Indian Budget, he said that its postponement was not due to indifference to Indian questions and hoped for a discussion later in the session next year.

India's Place in the Empire.

Mr. Roberts concluded:—In the atmosphere of friendliness and good will uniting us to-day, there are bright hopes for the future. The common endeavour in these days will enable India to realise that she is occupying and is destined to occupy a place in the Empire, worthy alike of her ancient civilisation, the valour of her fighting races and the patriotism of her sons. (Cheers). The Resolution was agreed to.

In the House of Lords.

The Marquis of Crewe moved a similar resolution in the House of Lords. He said for the present, all that need be done was to express thanks to India for the generous and spontaneous manner in which she had come forward to share the expenses.

Earl Curzon seconded the resolution which was agreed to.

LORD KITCHENER.

In the House of Lords.

Room for More Recruits.

LONDON, November 26.
Continuing his speech in the House of Lords, Lord Kitchener added that there was still more room for recruits. He was confident that recruits would come forward as they had always come forward, at the country's call to see the war successfully concluded. He was getting thirty-thousand weekly besides certain regiments which were being formed locally. Time would come when he would require many more men. Then he would make it thoroughly well-known.

The British Army's Fighting Qualities

Field Marshall French's Despatch.

LONDON, November 27.

Field Marshall French in an Army Order dated 22nd instant says:—Your fighting qualities, courage and endurance have been subjected to most trying and severe tests. You have proved yourselves worthy descendants of the British soldiers of the past and have added lustre to the army's magnificent traditions.

Accuracy of British Shell-Fire.

Shortage of Material in Germany.

ALLAHABAD, November 27.

The "Pioneer's" London Correspondent cables:—Some of the best work of the war has been performed this month by the British field guns. Our shell fire has been most accurate. Never have the Germans been subjected to such a deadly practice and many of their positions

have been rendered untenable. The quality of our ammunition is better than the enemy's. Some of their shells fail to burst properly. Several German attempts to obtain copper and other ammunition materials in neutral countries have been frustrated.

Rapid Recovery of Wounded.

Sensible Reduction of Casualties.

ALLAHABAD, November 27.—
The "Pioneer's" London Correspondent cables:—Numbers of our wounded are recovering rapidly from slight wounds and returning to their units. This makes a sensible reduction in the actual number of casualties as no record is issued of those returning to the firing line.

The Dash to Calais.

A Grand Final Attempt Foretold.

ALLAHABAD, November 27.
The "Pioneer's" London Correspondent cables:—The "Times" Correspondent in Flanders foretells a final attempt to break through towards Calais—final, because of the enemy's preparations for immediate retreat. The correspondent cites various movements of large numbers of packed troop trains, some of which, however, are equally compatible with a new attempt to break the Allies line elsewhere.

The Bombardment of Zeebrugge.

Return of British Warships.

LONDON, November 27.
Four warships engaged in the bombardment of Zeebrugge and other parts of the Belgian coast have returned to the port, the object of their operations having been accomplished.

English and German Shipping Trade.

How Germany is Bottled.

LONDON, November 27.
A Board of Trade statement says that out of a total of 10,123 British Steamers, 9,928 are plying on the sea as compared with only ten German, known to be at sea, out of a total of 2,090.

The "Bulwark's" Survivors.

List Issued by the Admiralty.

LONDON, November 27.
The Admiralty has issued a list of fourteen men, survivors of the "Bulwark".

British Airmen Hold the Mastery.

ALLAHABAD, November 27.
The "Pioneer's" London Correspondent cables:—Information indicates that British airmen continue to hold the mastery of the air. It is a dangerous operation for a German aeroplane to show itself in front of our troops. The battle is given instantly and usually ends in the Germans being driven out of the air.

Killed.

LONDON, November 26.
Lieutenants A. P. Lyon and J. Trotter, Gordon Highlanders, are unofficially reported killed.

The War Loan.

Over-Subscribed.

LONDON, November 27.
In the Commons to-day Mr. Lloyd George announced that the war loan had been over-subscribed. The Chancellor did not give the amount subscribed but said that the feature was an enormous number of small applicants who numbered nearly a hundred thousand. The Chancellor emphasised the success of the Government measures with regard to the bills of exchange and the stock exchange. He said that in spite of the war Britain was still supreme in international trade and commerce while the "British Money market was in better position now than any other money market in the world".

TELEGRAMS.

THE BRITISH TRIAL RAID.

Big Damage.

A "Civil and Military Gazette" Cable:—
LONDON, November 27.
The "Pioneer's" London Correspondent cables:—The "Times" Correspondent at Geneva states that one of the airmen's bombs at Friedrichshafen, fell through the roof of a large hangar and did great damage inside it. A dirigible just completed and filled with gas was about to make a trial trip and it appears to have suffered great damage, but the workmen are strictly ordered to hush the matter.

Countess Roberts' Acknowledgment.

DELHI, November 27.
The Dowager Countess Roberts has asked that an expression of her grateful thanks may be conveyed to the Army in India and to Officers of the Royal Artillery in India for their kind messages of sympathy to her.

A Staff Appointment.

LONDON, November 27.
Colonel Presgrave, Indian Army has received a special staff appointment.

The High Commissioner of Cyprus.

LONDON, November 27.
Major Sir John Clauson has been appointed High Commissioner of Cyprus.

RUSSIA.

Russian Operations.

The Grand Duke's Plans.

LAHORE, November 27.
A "Civil and Military Gazette's" Cable:—
The "Times" opines that the grand Duke is merely holding the enemy on the Vistula—Warta front. The real development of his strategy must be sought elsewhere.

GERMANY.

The Fear of a Frozen Baltic Sea.

LAHORE, November 27.
A "Civil & Military Gazette" Cable:—
Major General Fraser retired, writes to the "Times" suggesting that the troops believed to have embarked a German Ports may be intended to reinforce Koenigsburg and Danzig. In confirmation, he points to the recent demonstration at Libau and the fact that the Baltic will soon be frozen. (Censored).

TURKEY.

Pursuit of Turks Ended.

Considerable Forces Dispersed.

PETROGRAD, November 27.
It is officially announced that the pursuit of the defeated enemy in the direction of Erzerum has ended. There has been a series of engagements in the last few days, south of Alashkert Valley, where we dispersed considerable forces of Kurds, reinforced by regulars.

The Situation on the Suez Canal Zone.

Strength of the British Position.

LAHORE, November 27.
A "Civil and Military" Gazette Cable:—
The "Times" leader deprecates the light-hearted assumption that Turkish designs on the Suez Canal may be disregarded and considers it advisable to assume that the enemy means to make a determined attempt to cross the Canal. Fortunately, a surprise is impossible. General Maxwell has had plenty of time to prepare plans and summon reinforcements. He has railways at his back and the possibility of naval aid, while the Turks will have at their back an arid desert and a number of German officers whom they cordially dislike.

JAPAN

The Tsingtao Garrison.

LONDON, November 27.
General Kamio has been appointed commander of the Tsingtao Garrison.

SERBIA.

Battle proceeding in Serbia.

Decisive Move of Austrians.

LONDON, November 27.
A battle is proceeding in Serbia in the region of Lazarevatz, where the Austrians are reported to have five Army Corps, with the object of decisively finishing the operations in this theatre.

TELEGRAMS.

PERSIA.

Persia and the War.

Strict Neutrality Proclaimed.

LAHORE, November 27.

A "Civil and Military Gazette's Cable.—The following is extract from a cable received by Sir Dulat Khan, C. P. General for Persia from Ticharan:—Since the commencement of the European War Persia has held firm to neutrality. The configuration having spread this neutrality has been solemnly proclaimed by an Imperial Edict.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

DELHI.

The Secretary of State's Cable to the Viceroy.

Summary of General Situation.

DELHI, November 27.

The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated yesterday:—On the greater part of the front held by the French and British troops, a lull for the last few days has been maintained. An eyewitness says:—A great many men in the firing line are so stiff from cold that they have to be lifted out of the trenches on relief, and notwithstanding the full artillery bombardment continues day and night. Hundreds of shells burst along the length, each line of men being continually killed and wounded, but reinforcements from the British arrived and men in trenches are now relieved regularly frequently. Many report the excellent results of our artillery.

Position in Eastern Theatre.

Petrograd communications are still somewhat reticent regarding the situation in Poland, and avoid mentioning victory. The battle of Lodz continues but masses of Germans are making a supreme effort to cut through north and Russians captured prisoners, heavy artillery and field guns between Czentoschawa and Cracow. The Russians obtained a manifest advantage beyond the Carpathians. They are enveloping considerable bodies of Austrians and captured the town of Konohna near the mouth of the Passes leading to the plain of Hungary.

Naval Operations

The "Times" Naval Correspondent says information from various sources has shown that the Naval bombardment of Zeebrugge has destroyed all naval material brought for torpedo attack or raid on England. As a naval base, Zeebrugge is rendered useless. He also observes, while the enemy's fleet remain in Port, we reap all benefits. Its destruction would confer on us gains immeasurably superior to Germans. Where we lost a few cruisers, they lost many. Moreover, their gains have in no measure altered the position.

Official.

DELHI, November 27.

Mr. L. H. Saunders succeeds Sir G. W. Shaw as Judicial Commissioner, Upper Burma.

Aerial Navigation Prohibited in India.

DELHI, November 27.

The following is published in the current issue of the Gazette of India.

HOME DEPARTMENT: The Government of India prohibit absolutely the navigation of aircraft over and the entry of aircraft by flight into the British India including the territorial waters.

EDUCATION DEPARTMENT:—Copyright regulation of 1914 is gazetted.

Licenses to Foreigners.

DELHI, November 27.

Conditions summarised in the Gazette "Extraordinary" dated Delhi 26th are those on which firms having a few hostile foreigners amongst their shareholders are exempted from having to apply for licence under recently issued Hostile Foreigners tracing order and not those in which such licences may be granted.

TELEGRAPH NOTICE.

DELHI, November 27.

With effect from first December private telegrams may be sent to officers and others serving with the Indian Expeditionary Forces in France, Egypt and East Africa under the following conditions:—

- (1) Telegrams must be in plain language and will be subject to all existing censorship rules.
- (2) The address must bear the particulars: (a) Name (b) Regimental unit or name of appointment (c) Office of destination, namely, Marseilles, Cairo, Mombassa or Zanzibar as the case may be.

- (3) The telegrams will be charged for at full rates to the offices of destination and they will be delivered to the addresses through the Indian Post Offices.

CALCUTTA.

War News in Calcutta.

European Association's Suggestion.

CALCUTTA, November 27.

The European Association in a communication to the Home Department, Government of India, points out

TELEGRAMS.

that the prevalence of the scare of rumours both in the cities and remote noisily places is such as to warrant methods being employed to disseminate correct information. The Association suggests the issuing of authentic information in vernacular by placard and leaflet, and the obtaining of the services of Mullahs and Gurus for the same purpose. Information, the communication adds, might include such facts as the magnificent loyalty of Indian Princes, the power and success of the Allies and details of the treatment of Indians in Germany, in Belgium and France.

The Date and Sugar Industry in Bengal.

A Press Communiqué.

CALCUTTA, November 27.

A Press Communiqué issued by the Government of Bengal on the question of increasing the date and sugar output of the Presidency states:—Mr. Annett, Agricultural Chemist, during a tour in the districts of Khulna, Jessore, 24 Parganas, Howrah, Nadia, Faridpur and Bakergunj found indications that owing to the decline of the industry of late years considerable number of trees are annually left untapped. Every effort is to be made to increase tapping and it is roughly calculated that the total output will be twenty thousand tons of which Jessore is expected to contribute ten thousand tons. Khulna, Nadia, 24 Parganas, 2500 each, Faridpur two thousand and Bakergunj one thousand. If anticipations are realised, the increase will be about twenty-two per cent.

A Magistrate Killed.

CALCUTTA, November 27.

Mr. Nusrul Huq, Deputy Magistrate of Kendrapara, a sub-division of Cuttack, was murdered by some unknown persons in his house. The body was brought to Cuttack for post mortem examination. His throat was cut and death was instantaneous. The assassin is not yet arrested.

A Suspect Arrested.

CALCUTTA, November 27.

On Wednesday one Troylokya Nath Chuckerutty, a suspect in Barisal conspiracy case, was arrested by the police in Calcutta while bathing in a river.

BOMBAY

To Convey the Wounded.

From Docks to Hospital

BOMBAY, November 27.

For the conveyance of the wounded soldiers from Alexandra Docks to the Lady Hardinge Hospital in the newly constructed Ambulance Steamers, special tramway lines are being laid connecting the Hospital with the docks (Censored).

An Accident.

BOMBAY, November 27.

An unfortunate accident occurred yesterday morning at Santa Cruz in connection with the training camp now being held by the Bombay Light Horse. At the close of reconnaissance Lieut. R. A. Spence and Sgt. H. F. Lodge when galloping towards Jackal Club collided. Both were thrown and Lieut. Spence sustained a fracture of the leg and Sgt. Lodge had a broken collar bone. Major Novis I. M. S. who was requisitioned motored to Santa Cruz where he set the broken bones right. Lieut. Spence and Sergeant Lodge were brought to St. George's Hospital in the evening. The greatest regret is felt at the accident to these most enthusiastic and efficient light horsemen.

AN INSOLVENCY CASE.

BOMBAY, November 27.

An interesting order was passed by Sir Dinshaw Davar at the High Court yesterday on the application of C. N. Gamadia, an insolvent for discharge under Section 38 of the Insolvency Act. The insolvent, a young man of about 31 is the son of Nowroji Gamadia a well-known Parsi millionaire. The application was opposed by two Parsi creditors to each of whom Rs 2000 were due. It appeared there were in all ten creditors five of whom were professional Marwari money lenders and that an aggregate sum of Rs. 33,500 was alleged to be due to them from the total amount lent of Rs. 47,100. The insolvent stated in his schedule that he had not received any consideration for over Rs. 26,700. This seemed to Justice Davar as exceedingly probable. In the course of a very lengthy judgment Justice Davar stated that there was no question that two opposing creditors had advanced monies to the insolvent and after considering the relative positions of parties and circumstances under which loans were made remarked that the opposing creditors evidently seemed to have made those advances on the supposition that given a rich father any monies that they chose to advance to his son would be repaid. Justice Davar said "It was gratifying to find that under the circumstances of insolvency this father had the strength of mind to resist all attempts made to coerce him into paying his son's debts, that such attempts were made by at least one of the creditors was proved by the fact that he had instructed his solicitors to address letters to the press asking them to take full reports of the insolvency petition and the public examination and offering to supply copies of the same to the Court, that however much clients or parties might desire their solicitors ought not to have addressed such letters to the Press."

Having regard to the very high estimation in which the Court held that particular firm of solicitors the Court would not say anything more about it. The Court

TELEGRAMS.

had referred to it only as one of the attempts to coerce the father into settling his son's debts. After referring to the disgraceful conduct of the insolvent Justice Davar suspended the insolvent's discharge for twelve months, the first four months of which will be without any protection.

After His Lordship had delivered judgment Mr. J. D. Davar, counsel for the opposing creditor, said he had very good explanation to offer regarding the remarks made about the letters addressed by the solicitors to the Press. If letters had been put in, in the course of the hearing, he would have been prepared to show how and under what circumstances they had come to be written. As a matter of fact far from his clients or attorneys being to blame he was in a position to prove that both Mr. Gamadia and his son went about from Press to Press to suppress any reports of these proceedings getting into papers and he had evidence to show that a report was actually snatched away from the hands of a reporter. It was this conduct that had forced this client to draw the attention of the Press and there was nothing wrong in the attorney's addressing such a letter. The public examinations are like other examinations open to the public.

Mail Steamer Reports.

BOMBAY, November 27.

The Mail Steamer was signalled at Bombay at 5-15 hours to-day and the mails left Bombay at 16-10 hours.

Uneventful Voyage.

The English Mail Steamer "Persia" with mails of the 7th which arrived at Bombay to-day at 10-30 A. M. has brought out 357 passengers, the voyage throughout being uneventful.

The Beginning of the Bombay Season.

Programme of Functions.

BOMBAY, November 26.

The Bombay season is ushered in with the return of Their Excellencies the Governor and Lady Willingdon to take up permanent residence at the Government House which owing to the war season will be shorn of many of the features which combine to make it the most enjoyable portion of the year in Bombay. Owing to the war there will be no Levee or State Ball at the Government House this year, but Their Excellencies will give an evening reception on December 19th and an afternoon purdah party on January 7th. There will be dinner parties on Saturday evenings. What public functions Their Excellencies will perform in Bombay is not known yet. Since their return to Bombay both Lord and Lady Willingdon have continued their active interest in the work which is being done in connection with the war fund. Lord Willingdon will inspect the hospital ship "Loyalty" and on Monday evening His Excellency will unveil the Bowers Memorial at the Cathedral.

The Repatriation of Hajees.

Bombay Press Note.

BOMBAY, November 26.

The Government of Bombay in a Press note announces the approval of the Secretary of State of the proposal made by the Bombay Government for the payment of a contribution of one lakh of rupees from the Imperial Revenue for assisting the repatriation of Hajees stranded at Jeddah, provided the Mussalman community throughout India raises an equal sum during a reasonable period.

Proposed Commercial Congress Postponed.

The proposed Commercial Congress under the auspices of the Indian Merchant's Chamber and Bureau is postponed "sine die" owing to the War.

PUNJAB.

Frontier Raids.

LAHORE, November 27.

Later details received of the dacoity committed by transborder Pathans on the 17th instant at Bharkow Ilaga, Rawalpindi, in which four were arrested on the spot with two revolvers in possession show that the two who escaped named Aslam and Toti belonged to the village, Gandaf which once harboured the notorious dacoit, Fazl Dad who was shot there while resisting arrest. Possibly the dacoity may have been committed by the remnants of Fazl Dad's gang.

BURMA.

The Abolition of Segregation Areas.

RANGOON, November 27.

In reply to a largely signed petition by the public of Rangoon to remove the segregated area in which non-desirables reside the Lieutenant-Governor accepts the contention of the petitioners as to the existence of the segregated area being objectionable and to be done away with. Owners and occupiers of areas including half-a-dozen streets in the neighbourhood of the 29th Street are to be given notice by the Commissioner of Police, warning them that their business must no longer be carried on under penalty of their premises being closed. Thanks are due to Mr. John Cowan and the Purity League of Rangoon, whose efforts have now met with success.

Weather Report.

SIMLA, November 27.

No rainfall is reported. Normal cold weather conditions prevail.

Forecast:—No rainfall of importance.

యొక్క నాస్తికత్వము ఈ నెల 20వ తేదీ శుక్రవారము నాడు కాకినాడ పురమందు నిగినిది. అప్పుడు ఆ సమాజపు కార్యదర్శినిగారు ఉప్పులూరినాగరత్నమ్మగారు ఆ సమాజము యొక్క మఖ్యోద్యోగములను తెలుపుచు కార్యాచరణమును చదివిరి. తాము చేసిన విద్యాభ్యర్థినిగురించియు, వారు దెప్పించు ప్రతికలను గురించియు, తాము ప్రాపంచకమునకు చేసిన సేవను గురించియు నుడివిరి. ఆ సమాజమందు పెక్కుమంది స్త్రీలు పట్టుచులతో పనిచేయుచున్నారనియును, వారికి శ్రీ పీఠారము రాజాగారును, రాణిగారును, రావులహస్తరు వెంకట రత్నం నాయుడుగారును తోడ్పడుచున్నారనియును ఆమె నుడివిరి. కడపట శ్రీ బార్ణి చక్రవర్తిగారికి ఇప్పటి మహా సంగ్రామమునందు విజయము కలుగునట్లు ప్రార్థింపబడినదని కార్య దర్శినిగారు తెలుపుచున్నారు.

కస్తూరి

కస్తూరి ములకు, కలహాస్తి, కస్తూరి యువయోగ వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, కాని కస్తూరి బంగారము పైన మండి సర్వత్ర తెలిసి. సమయములందు దొరకుట కన్న క్రియగుటచేతను కస్తూరియం దితర పదార్థము దుర్మమము. మా దీక్షా తరతర మాతాపు నుండి కొనిన లేనియును కేర్పడక నియున్నది. కొనిన వారొకసారి వారల కీవిషయము గురించు. అట్లు చేయుటవలన కలిత పరిశీలించిన విషయముగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలిత కస్తూరిని గొని వెళ్లుదు. రూ॥ 1-కి రూ. 30-0-0.

అద్వికాన లేక జన్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

అమృతాంజనము దీప్తి, 109, ఫ్రేరికోడ్డు, జాంబాయి 6-7 తంబుసెట్టిపిడి, మదరాసు.

కళ్యాణ ఘృతము.

ఇది శ్రీలసాల్మీ కల్పవృక్షము. శ్రీలసకాలముః బహిష్టకాకుండలు, మయిలగరిగా పోకపోవుట- మేహవా ధులు, తలనొప్పి, అశక్తి, సంతాపీనత, మలబద్ధము, కుసుమ రోగము, ఋతుశూల, మొదలగు శ్రీలవాధులను నవ్యకమ గా కుదిర్చి సంతానవతులను జేయుటగా అద్వితీయమయినది. 4 సీసాలు చాలును; సీసా రు 1-4-0 4 సీసాలు రు 4-8-0.

భారతీయ బాలామృతం:—ఇది బిడ్డలకు అమృతతుల్య ము. అజీర్ణము, గర్భవాతము, పురాణజ్వరము, కృశత్వము, మొదలగువానిని హరించి మంచి బలము, జీర్ణశక్తిని కలిగించి బిడ్డలను పులిపిల్లలవలె పెంచును. సీసా రు 0-8-0; 6 సీసాలు రు 2-8-0.

కుశేత్రంజని తలనూనె:—ఇది మిక్కిలి పరిమళము గలిగి పూలవాసనను గుర్పించుకొట్టుచుండును. వెంట్రుకలను చక్కగా పెంచును. మృదుత్వమునిచ్చును. మెదడుకు చల్లద నము. సీసా రు 0-8-0; 6 సీసాలు రు 2-8-0.

అభ్యంగనతైలము:—దీనితో తలతలంబుకొనినలేక రాచ కొనిన, తలనొప్పి, పార్శ్వపునొప్పి, కండ్లమంటలు, చుండు, మొదలగువానిని హరించి మెదడుకు చల్లదనమునిచ్చి వెంట్రు కలను నల్లపరిచి పెంచును. సువాసనయుగలదు. సీసా రు 0-6-0 (6 సీసాలు 1-14-0) బొమ్మ సీసా రు 0-2-0. వి.పి. ఖర్బుల పత్తేకము. పి. కి. పి. అండుకో. ఆయుర్వేదసమాజం. పాండూరు గుంటూరుజిల్లా

Notice.

An Association of the old boys of the A. E. L. M. College has been recently started and it is proposed to celebrate the College day in January 1915. All those who were Students of the College for at least one term in the College classes or in the class immediately preceding are deemed to be members. Gentlemen are requested to write their present addresses to the under signed so as to ensure personal invitations.

M. KALIDAS.

High Court Vakil,

Guntur.

ప్రపంచ చరిత్ర.

(2 సం॥ చిట్ట వెలువడినది.)

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తగినపటములతో కథలవలె వ్రాతమగును. చందాపద్ధతి సువత్సరమునకు (రవారము 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2—0—0 (పోస్టేజితో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంపత్కరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును

వలయువారు:—

గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.,

చింతాడిపేట, మదరాసు. అని వ్రాయుడు.

క్యాలండరు.

1915

క్యాలండరు.

యృద్ధ విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును.

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొన్ని ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం దీప్తి వారి మాడుకూప్యముల మందులను గొనిన వారల కుచితము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-3-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధావధము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డబ్బు 1-కి రూ. 5-4-0

మోహిని తైలం

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

తామరతైలం

వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0 డబ్బు 1-కి 3-8-0

పండ్లపాడి

వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0 డబ్బు 1-కి 1-2-0

పి. పి. ఖర్బుల పత్తేకము. అన్ని చోట్ల విక్రయంపడును. మందుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

అమృతాంజనము దీప్తి,

109, ఫ్రేరికోడ్డు, ఛార్టు, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబుసెట్టిపిడి, మదరాసు.

లీలావతీ నవలలు.

ఈనవలలు చరిత్రవిషయకములను మనోహరకథా కల్పితములైన 2 నెలల కొకటి చొప్పున ప్రచురింపబడుచున్నవి. చందా దారులకు నవలలన్నియు చక్కని క్యాలిగ్రాఫియందు చేయబడి 100 పేజీలకు రు. 0-4-0 చొప్పున వి. పి. గా. పంపబడును. ప్రవేశరుసుము రు 0-4-0 లు రాబట్టబడును. ప్రతివాల్యము 400 పేజీలు మించనందున వెల రు 1-0-0 మించియుండదు. మేము ప్రచురించిన నవలలన్నియు గొనువాకే చందాదారులు. వెలువడిననవలలు.

- (1) అశ్వశాంకం రు 0-5-0. (2) శృంగారవల్లి రు 0-10-0. (3) స్వర్ణక్షమా రు 1-0-0. (4) కారడ. రు 0-12-0. (5) హమీరశింగు 0-7-0.

నోటు:— రసవంతమైన నవలలు వ్రాసిపంపువారికి 800 ప్రతులు ఉచితముగ నీయబడును.

అడ్రస్:— లీలావతీ నవలాసమాజము. రాజమండ్రి; గోదావరి జిల్లా.

చదువరిగన ప్రకటన.

కాసల్య, నవస్వతి, నులూచన చరితలు రు 0-5-0
కలభాషిణి - చంద్రరేఖ నవల 1-కి ,, 0-8-0
మద్రాసునస్యము 1-శేరు రు 0-12-0; పీకె ,, 3-8-0
పాతకాల పుస్తకములు, ఆంధ్రగ్రంథములు దొరకును.
N. V. & Son. 87, రామస్వామి పీఠి, మదరాసు.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

పంటి నొప్పులకు సిద్ధావధము. సువాసనగలిగి ఉండును. ఈ దంతచూరముతో పండ్లతోముట వలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.

సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది. ఒకసారి వాడి పరిశీలించి చూచుటకు యుక్తము. పంటిపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము. ప్రతివారము వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము.

క ఫ హ రి చూ ర్ణము

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బినము, కానపీనస తైలజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది. చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0.

అమృతాంజనం దీప్తి, నెం. 109, ఫ్రేరికోడ్డు జాంబాయి. 6 & 7, తంబుసెట్టిపిడి, మదరాసు.

ఉచితముగ.

భూత భవిష్య ద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట కుపాయము.

ప్రపంచమునందు ప్రతిమానవుడును తెలిసికొనదగినవి మూడుమాత్రమే. అవి యేవియన, భూతభవిష్యద్వర్త మానముల ఫలములేకదా! మీయొక్క ఆయుర్మాయము, భాగ్యము, సంతానము, విద్య, కళత్రము, మొదలగువానిని గుఱించి మీకుచితముగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీరు త్వరపడి చేయునదేమన:—మీ జన్మజాతక మున్నయెడల, దానితో పట్టినతేదీయను, నెలయును, సంవత్సరమును, జననకాల ఘడియలును పంపుడు. అవిశేషియెడల నెలయును, సంవత్సరమును చాలును. అవియును లేనియెడల ఒక్కసంవత్సరమే చాలును. అదియును లేనిచో కొంచెమించుమించుగ తమయస్సును తెలుపుచు, తమతమ స్వహస్త లిఖితముగగాని లేక వ్రాలుకోమాత్రముగాని ఒక యుక్తరమువ్రాసి పంపవలయును. అపుడు నామమునుబట్టియు, వారివారి వ్రాలునుబట్టియుగూడ జాతకములు తయారచేసి ఫలములు వ్రాసిపంపుదుము.

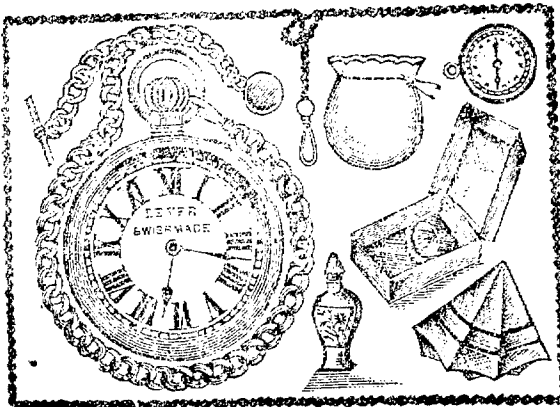
అంగుళ మాచే జేయబడి ప్రశ్నోత్తర రూపముగనున్న జాతకఫలమునే మంజరియును 473 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉదాహరణలుగల జ్యోతిషగ్రంథము మొక్క ప్రథమద్వితీయ గుచ్ఛములుగలందును, వానితో జాతకమును, అందుల ఫలములను వ్రాసి పోస్టేజీసహా రు 2-8-0 కు పి. పి. గా పంపుము. ఈరెంటిని ఒకసారి కొనువారికిమాత్రమే ఈవిబంధనలు వర్తింపును. 473 ప్రశ్నోత్తరములకుగల గ్రంథములయొక్క విలువ యెట్టిదన:—1. తమయొక్క భూత భవిష్యద్వర్తమానములను తాము స్వతంత్రముగ తెలిసికొనగలుగుట.

2. జ్యోతిష శాస్త్రములో మంచిపండితులగుట, మరియు, ఇచ్చినసాక్షునకు రెండుపిలువైని మంచిగ్రంథముల లభించుట. 3. వారి జాతకఫలములు ఉచితముగ పొందుటయుగూడ లభించును.

వి. యమ్, శర్మ అండు బ్రదర్స్. అమలాపురం, గోదావరిజిల్లా.

స్వాంగ్ పాకెట్ లివరు గడియారము.

7 బహుమానములతో దీని వెల రూ. 8-8-0 మాత్రమే. 7 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గల.

ఆకర్షణదాయకము! ఈమాత్రగడియారమును మా నాడు తెప్పించితిమి. ఇది ప్రపంచమున మౌనమున నిలిచి, మిక్కిలి బలమైన యంత్రసామానులతో తయారుచేయబడినది. మాకంపెనికి ప్రత్యేకముగ రప్పించియున్నాము. మన గవర్న మెంటువారి గుండుకు సరిగానడుచును. వీరిసామానులతోనే దినములవరకు అరుగక చక్కగా నడుచును. చక్కని గడి యారము. వేయేల కరణం, మునిసిఫు, ఉన్వోగీయలు, ధన వంతులు, వీడలు మొదలగువారు ఉపయోగించునటుల ధరను తగ్గించి మాకంపెనిపేరు జ్ఞాపకమునకు కొనుటకుగాను ఈనిగు వకనవరము 7 బహుమానములను పంపుచున్నాము.

గడియారం గొలుసు 1, నల్లపట్టుదారం 1, పెట్టె 1, గడియార ముంచుసంచి 1, లాకెట్ 1, సీమపెంటుబుడ్డి 1, చేతిగుమల 1,

5 కీ మూరనిడివి 2 కీ మూర పెడల్పుగల పట్టుపంచ యేరంగై ననుబడికలైతర వెల 1-8-0 రూ. 2-0-0 మూరలపెడల్పు, నిడివిగల చుట్టుజాలరుచాకం రూ. 1-8-0. 1 కీ మూర పెడల్పునిడివిగల చుట్టుజాలరుపట్టుచాకం, జపాన్ సిల్కు వేర్ హావ్ ను, నెం 1-6 వెంకటేశ మేస్త్రి పేర్, మదరాస్.

స్వేన్ వర్క్.

ఇది 120 పేజీలుగల పుస్తకము.

ఇది ఎలిమెంటరీ స్కూల్ లో ఒకటి మొదలు అయిదవ స్థానము వరకు చదువు బాలురకును, ఉపాధ్యాయులకును, ట్రయినింగు టీచర్లకును మిక్కిలి యుపయోగపడెను. ఇందు నను చతుర్ముఖములు, త్రిభుజములు, సహంతర చతుర్ముఖములు, విషమ చతుర్ముఖములు, విషమకోణ సమచతుర్ముఖములు, అచతుర్ముఖములు, వీనియొక్క తై శాస్త్రములను కనుగొనుట, భూమి కొలత మొదలైనవి, మాదిరితెక్కలు అభ్యాసములను గలవు. ఇట్టి పుస్తకము ఇవివరలో తెలుగున లేనేలేదు.

ప్రతి ఉపాధ్యాయునికదైన తప్పక యుండవలెను.

దీనివెల ఎనిమిది అణాలు.

ఒకడజను పుస్తకముల మీద ఒకపుస్తకము కమీషను ఇవ్వబడును. భాగవత చంపు-పద్మరాజ ప్రణీతము వెల రూ. 0-8-0 పలయువారలు ఈక్రింది అడ్రెసునకు నాసి తెప్పించుకొనవలెను

కర్రా జోగయ్య టీచర్, బోర్డు హైస్కూల్, అమలాపురం. గోదావరి జిల్లా.

జాతక సర్వస్వము.

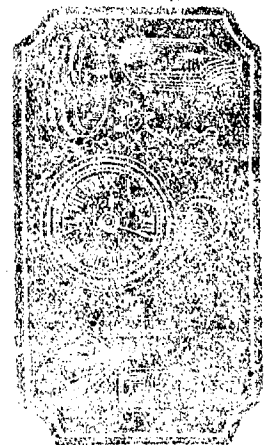
ఇది జ్యోతిషాస్త్ర విషయమై ఆబాలగోపాలము ములభముగా తెలుసుకొనుటకై మాచేయుచుండింపించి ప్రకటింపబడినది. దీనివలన జాతకాదుల విషయ మయి మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొనవగును. గ్రంథము ధళసరికాగితములమీద నుండరముగా నచ్చువేయబడినది. ప్రతి 1-కి రు 2-0-0 లు. పోస్ట్ జికోనునాచే భరించుచు. వి.పి.గా పంపించబడును.

వలయువారు— (16-11-14)

మ-రా-రా-శ్రీ దిగవల్లి వెంకటగోపాలరావు గారు కవిలేళ్ళరపురం యెట్టేటుపూజారు ఆఫీసు నుజువీడు. కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

పాకెట్ లివర్ వాచ్.

దీని ప్రయుము 6 బహుమానములతో రు 2-14-0 లు మాత్రమే. 6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈవాచ్ బలమైన లీడర్ పనితో తేక నాణ్యమైన యంత్ర సామానులతో తయారు చేయబడినది. మాత్రముగా వచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరియైన కాలక్రమము మా పించు వారి యిదియే, నిగుట నుండవలెను. దీని 6 బహుమానములవలన:— (1) నాణ్యమైన చేతిగడ్డ, (2) పనితోమైన అల్ల రు సీసా, (3) నల్లపట్టుచాకం ఉంగరము, (4) గడియారపు గొలుసు, (5) వివిధమైన స్టీలుబల్లు (6) కిక్కిరియించు కంపాను.

దయచేసి ఈనిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు. బి. అర్. వెంకటకళ్యాణం అయి కంపెనీ, నెం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ సంగ, మద్రాస్.

మంచితరుణము.

కలవన రత్నలకును, యిండ్లునరంబి అనగా బల్ల కూర్చుచేయుచుకొను వారికిని.

పాలకం చ సరస్వతి నామ వారి రాజ మండ్రముకాంకలప డిపోలో నిలవయున్న బండా, మొగజేప తునకులు (4 జ ములు) పొడవుగలిగి బల్లలు కోయించుకొనుటకు అనుమతము గాను గుండ్రగాను (ఉన్నది) 1915 సంవత్సరము జనవరినెల లో నిలవనగు వదలితేరుగల తలంపుతో మిగుల సరసముగా యివ్వబడును గనుకవలయు వారు నచ్చుకొనుకొన గోరు చున్నాను.

N. B. ఈ రెండు జాతుల కర్ర దరా జా కిటికీ కమ్మలకున్న తలంపు బల్లలు, కిటికీ బల్లలు మొదలగు వాటికి సహజశస్త్రముగ నుపయోగింపబడు చున్నవి.

దంటులక్ష్మీకాంతం.

డిపో ఏజంటు రాజమండ్ర.

Advertisement for 'Panchajanya' (పాంచాయన) featuring a central image and text describing its benefits for health and vitality.

ది గ వ త్రి క

ప్రతిదినము 10 పేజీల విషయ ముండును.

చందా సం॥ నగ రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

చుంచినచును! నేనెవని ఖచ్చితమని! నెనుక వొరుకవు!!! ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి ౩ తలారాబట్టుమున కొర్రుని కొండ్రులూపము అను గ్రంథ మొకటి ఇవ్వము.

మేలైన జపాన్ పట్టుపంచలు.

ఆ నేక పంచలు కర్మచేసెందున పన్నుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము, వాచులారా! శృంగారమున్న నాగరికతయున్న గల మేలైన జపాన్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల అనం దముకొరకు తెప్పించి విక్రయ చింతి పోగా మిగతొకటి పంచెలూ తమ యివ్వది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ.

ఆకుపచ్చ, కోజా, మేళువర్ణం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫా నీయమైనవి, త్వరపడుదు.

5 కీ మూరనిడివి 2 కీ మూర పెడల్పుగల పట్టుపంచ 1 కీ 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలభర్యలు 0-4-0

డిపో రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలభర్యలు ఇవ్వం.

టి. సీతారామ మొదలియార్, 3, కందప్ప మొదలిపేడి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

శ్రీరంగరాయవిజయము

విజయనగరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని సం తతివారిలో కడపటిపురుషుడు శ్రీరంగరాయుడీనవలకు కథా నాయకుడు. కథాఅద్భుతము, రసమంతము. ప్రతి 1 కి అణాలు 8 పుస్తకము వలయువారు "యస్. వి. రంగారావు" 88 వరదా ముద్రియప్పక బీధి చెన్నపురి" అని వ్రాసి పుస్తకము పడయగలరు. (8-11-14)

Advertisement for 'Panchajanya' (పాంచాయన) featuring a central image of a box and text describing its benefits for health and vitality.

వి. యక. సింహ అందు కంపెనీ, 26, ఆదియప్పనాయనిపేడి, మద్రాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు ఆటోమోటార్ బహార్ (ఆటోమోటార్) అనుప్రాంగ్గేయల వత్తేకంపెనీ ఆ త్తరుమయోగింపవలయును. మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము నాణ్య యుండునది, పిచ్చుచుండిన కొన్ని ప్రవృత్తులనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడలేదు. చేతిమూట మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని నోట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలలో నూడినపులతోబ లోన నూన్పుట్టుండును ఈ యద్భుతమైన శ్రేణురకముల ప్రవృత్తులనుండి తయారుచేసిన అత్తరు యొక్క సువాసనాధిపతి చుటకయి ఆటోమోటార్ బహార్ ఇవ్వమని మీదగ్గరనున్న నాణ్యతను నిరంగులయ్యెను. వారికాధున లేదని మాకు వ్రాయుడు. చిన్న బుడ్డి వింక 0.8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0.12-0, క్లీవర్ అత్తరుగల పెద్దయుం బుడ్డి 2-0-0. ఈయత్తరులూ యరగ చెల్లబడి ధుమపానం అడుచుండు వాడుకు డజన్ 1-0-0. 10-0. వి. పి. బుచ్చికోనవారే దిరించవలయును. పాణి ఎడెంట్ల-అంట్ ఇండియన్ డ్రెస్ రెమింట్ కంపెనీ, 155, బామా మసీదు, బొంబాయి. చురగాను ఏజెంటు:— మెహర్ ప్రభుదేవ్ కం. మాస్టర్, నెం. 2 క్లీవర్ బాబాయ కోడ్డు, ప్రభుబహుగునాపం, మదరాసు.

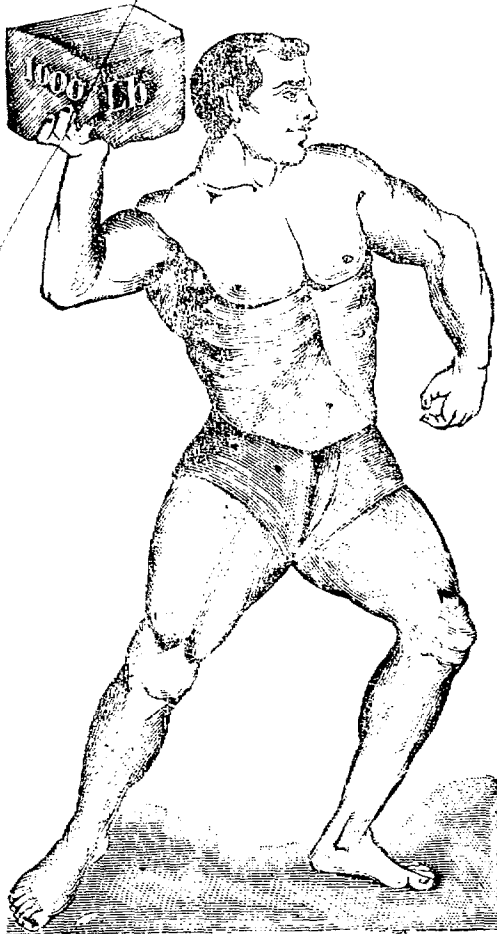
ప్రతియింట నుండదగిన మూల గ్రంథములు.

ప్రతిమనుజులు సేవించవలసిన దివ్యోపద్రవములు.

ఇందలివస్తువులలో వేదికొన్న ను వాటితోకూడా అత్యుత్కృష్టమున కొరవని కొండ్రుప్రలాపమును గ్రంథముకట్టి ఇనాం ఇవ్వబడును. 40 పంక్తిగా ప్రపంచవస్త్రయు ప్రసిద్ధిపహించి దిగ్విజయముచేసికొని నచ్చునదియు ననేక యోగ్యతావస్త్రములు (స్వస్తికేట్లు) పొందినదియునైన

మదన కామేశ్వర ధాతువృద్ధి లేహ్యము

చం. మనసుఖంబునందనెద * మాననికోరి కల్గునేని యీ, యదనున లేహ్యరాజము న * యంబుగ సేవలఁ జేయరయ్యే నుడుసలియుం గుమారుడగు * మోదమెసంగును దేనెలొల్కుపం, క్లెదుటనునుండఁగాయలను * నేలతింగఁదలంచి చూడలే.

వోగొట్టుకొనిన దేహశక్తిని యథాప్రకారముగ బొందుటకు మదనకామేశ్వర ధాతువృద్ధిలేహ్యమే శ్రేష్ఠమైనది. దేహమునకు మితిమీరినవృద్ధి నొసంగుటకు దీనికన్న శ్రేష్ఠమైన లేహ్యము వేరేలేదు.

ఈలేహ్యము ఆయుర్యేదవిధి విధానంబులమేరకు వెండిమొదలగు వెలపాడుగు వస్తువులు చేర్చి మానెదలచేయు చుండిన విధంబున జేసి ముగించియున్నది. ఇందు ఆపరంజి వెండి, స్కాంతము, అయము, వంగభస్మము, సాలామిశ్రి, సుశేదమిశ్రి, వాడుమపప్పు మొదలైన కన్నుకరి, అంబురు, పునగు మొదలగునవియు మూలకలు 15 న, అంగడినకలు 110-న్ని, చేర్చి మేలయిన సాలామిశ్రిని తేచ్చి పాలుపన్నీరు పీనియందు మూడురోజులు పూర్వదెట్టి పిదప క్రిమ ప్రకారము కుద్దిచేసి ఈలేహ్యము సిద్ధపఱుపబడినది. వందలకొలది నబొలులును, జమిందారులును, రాజులును దీనికుటుంబావధముగ నుంచుకొని యుపయోగించి స్వస్థిశక్తిలు పంపియున్నారు. కేరళ జేశకులు ఈమదనకామేశ్వర లేహ్యమును మిగుల చక్కముగను ప్రియముతోడను వాడుచుండుటచేత సంతోషకార్యులు సంగతుల సంప్రదించుచున్నారు. ఈలేహ్య సేవనంబుచే వాయువులు, నక్కతలవాయువు, ఉష్ణవాయువు, పార్శ్వవాయువు, పిత్తవైశము, నోటిసిరూరట, పగు పడుట, ఓకరింత, తలతిప్పట, తొమ్ముకొప్పి, నడుమనొప్పి, కాళ్ళచేతులపొట్టు నలుపులు మేహకాక మేహతలపు పిల్లికాతలు దగ్గు ముఖవాతము కడుపుబ్బు తొమ్ము అడపు కామిలా చెడిపెలనలఁగలుగుత్యువు మూలము పరిశ్రమ అందవాతము శ్రీల మాతకబంధము కాళ్ళచేతులయశక్తి యింక ననేకవ్యాధులు నివర్తయగున, కొన్నియోషధములు ధాతువును దృఢముగాఁగట్టి పిదప వ్యాధులను గలిగించుచున్నది. మామదనకామేశ్వర వీర్యవృద్ధిలేహ్యమో మఱి యొకరిచే కనిపట్టరాని యనేక శ్రేష్ఠమూలకలు చేర్చి చేయబడినది. వీర్యవృద్ధిని కలిగించుటకు దీనిగలదు ఇదియే దీని సేవించినవెనుక ముఖము కమలమునలెను గులాబీపూవు విష్ణునను యానందముగలదై యుండును.

ముఖ్యసూచన :- ఈసేవనగల లేహ్యమును అనేకు లంపుచుండినను వైద్య పండితులచే సిద్ధపఱుపబడు ఈమదన కామేశ్వర ధాతువృద్ధి లేహ్యమును ఒక్కసేయొక్కసారి సేవించిచేసి పిదప తక్కినవారుచేయు లేహ్యము నొకప్పుడును దీయ నున్నంతింపు ఆయుర్యేద విధిప్రకారము ఒకమండలము అను 48 రోజులు సేవించినయెడల స్వస్థులను రక్షిస్తారంభస్థలం నడుమునియ్యి కాళ్ళచేతులు సోలుడుమొదలగువృద్ధాశ్శ అవస్థలనుబోగట్టి సకలరమ లకు లిగువుగల్గించి అపరిమితబలము నిచ్చి ఎపుడును మామదనకామేశ్వర ధాతువృద్ధిలేహ్యమునుదలంచుకొనునటులజేయును.

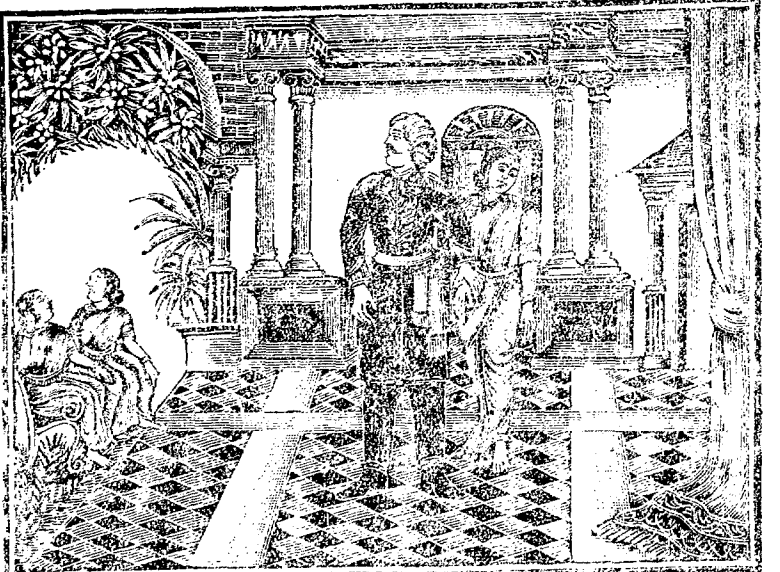
వానకాలం మంచుకాలం చలికాలం మొదలగు నెట్టికాలములందును గుడిగుంట తోటతోపు మొదలగు కట్టి పొట్టయందును ఈలేహ్యమును దిన వారలకుమాత్రమే చరితబడు కొంచెమును తోచదు. దేహమున మిగులబలముగల వారలకుమాత్రమే చలియెల్లదని నెట్లు చెప్పదురు ఈలేహ్యమును తినినవారలకు దీనికేమందుండిన దేహబలహీన సోమ రితనమును తొలగించి దెబ్బదిరెండువేలనరములకు రక్తమును బాటజేయటయు కాళ్ళచేతులు మొదలగు మణికట్టులకును శ్రేష్ఠమును దారాశ్రమైన బలమునిచ్చి వీరత్వమును గలిగించును అనుటను బరిశీలించుచుండవచ్చును. (ఈలేహ్యమునకు నెట్టి పద్ధతియును లేదు. ఒకసేరు (8 పలములు) లేహ్యమునకు ధర రు 2-0-0. ఒకసేరు 24 రోజులకు వచ్చును.

పోస్తేజి 0-4-0. రెండుసేర్లు (16 పలములు) లేహ్యమునకు ,, ,, 4-0-0. రెండుసేర్లు 48 రోజులకువచ్చును. రెండుసేర్లు తీయువారికి మాత్రమే పోస్తేజి ఉచితము.

మనోత్సాహమును గలిగించు నవల! **య శో ధ ర.** మనసుకు విసుకునుబుట్టించని నవల!! దీనివెల ౧౨ అణాలు మాత్రమే.

ఇంపు సొంపు నింపు నవల.

ఈ పటమునందలి విశేషంబులఁ గొంత నెదానింపుడు! రాజాంతపురమునకు వెనుకప్రక్కననుండుతోటలో నొకమురునలియాడుచియు నొక పడుచు నొక సోదరింబులూర్చియున్నారు. వారందువోటికే రాజున రాజప్రియయు వచ్చు చున్న వారు ముగిసలిజముగా నాడుడిగాదు. అడుజేమముదాల్చిన యొకముసలి శోమ్యుడు రాజునకుఁ బ్రియఁడు. అంతఃపురంబున నుండ వాడొద్దనేరాజమర్కంబులనెఱింగి జొన్గయు చెప్పడుండెడివాడు. పలుదినములదొంగయొక నాటికిఁ జిక్కు పని నేటికిఁబెండురాజునొద్దఁజిక్కును మిగుల సావనంతము చదివినఁగాని యిందలిరుచిలెలియదు. చక్కవర్తికడకు నొకసందేశముగొని యశోధరవచ్చుచుండ భీకరభయండు నొకదొంగజేతు ఆమె నెత్తికొనిపోవ నామె యెననిచేఁ జిక్కునడిసి యొక్కడనున్నదనికనుగొనుటకురాజుజోమ్యునకుగ నామర్కములఁచెరిసికొనుటకై యశోధరసంగతి తెలిపిన యొక జవ్వనికడ వీడు మర్కంబులారయవచ్చి పట్టుపడెను. యశోధర యెవరు? ఆమె యెట్టిసందేశమును జక్కవర్తికిఁ జెల్పుచున్నదని చదునలకు నాన క్రియుండును. గావుననామూల్యముగాఁవాసంగతి నెఱుంగుటకు వండ్రిండచాలిచ్చియామర్కముల మూట యగు నీపాత్రమునదీసిచదివి యానందించినన్ని యుం జక్కగాఁ జేటబడును. అదియిదియుల్లుఇల్లు అని చెప్పటచేతనుఫలమేమి? మనోరమజగదేవరంధ్ర ఈ రెండుకథలనుమాధవరావు, లీలా ఈరెండు నవలలను జదివితొగదా, ఇక చదువగలుగుదురుగదా, అకథామృతములవలె నేయిదియొకవిధముగా నానందముగల్గించును మియ్యట్టివారియో దార్యముచే నింకననేకనవలలుకథలనుబ్రదుకంగలము.

అనేక పత్రికావివర్తనలచేతను, వేనవేలు పురజనలచేతను, స్వస్థిశక్తి పొందిన రిజిస్టర్లు “శక్తంతలా” మెట్లుకలు పెరుగు సువాసనగల పరిమళకైలము. 26-విధముల బహుమతులతో వచ్చి 1-కి రూ. 1-0-0 మాత్రమే

ఈకైలములోగల రమణీయమగు వాసన చెప్పనలవి గాదు. తలకుచేమి దుక్కుకొనిన ఇగుర పొరుగు ఇండ్లకుకూడ పరిమళవాసన యుఁమాయును. మెట్లుకలును చక్కగ తెరుగ నిచ్చును. మాడునకు చలకకలుగ నిచ్చును. కండ్లకు వల్లదనమును నిచ్చును. మాడు యందుండు రోగములను, కుష్ఠముగా నివారించి కంటియందు నీరుకారడం తలలొనుండు కురుపులు, మెట్లుకలు పగులుట మొకం, తలతిప్పట, దేహమునందు తీట గట్ట నక్క చమటగబ్బు కలబందకంపు మనోవ్యాధులం జ్ఞాపకమరుపు ఈమొదలగు స్వవ్యాధులను పోగట్టి దేహమునకు ప్రకాశమున్న సువాసనయును కలుగజేయును. ముఖమునకు తేజస్సు నిచ్చును. ఇతరుల హంభీకపు ప్రకటనల చూచి మోస పోవలదు. కొందరు మాకంవెనికివ్రాసి, మమ్ముల ప్రోత్సాహపరిచినందున ఈమరురు మృత్యుతోగ అనేక దినముమాలికలచేత కాస్త్రపద్ధతి తయారుచేసి మనోహరమగు సువాసనగ్రంథములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది డబ్బీలు విక్రయించి అనేకులచేత అనేకయోగ్యతావస్త్రముల పొంది యున్నది. వేరేల ఒక్కడచ్చి కొని పరిశీలించిచూచిన నిజము తెలియును. ఒకడచ్చి కొనువారికి 26-బహుమతులు యివ్వబడును. బహుమతుల వివరం. శ్రీలు తలలో ధరించు కొప్పుపువ్వుం 1, సీమదంతపు దువ్వెం 1, మధుమ-చూచు శృంగార అక్షరము 1, జక్కె సిల్వరు కాటుకబరితె 1, వాసనసోపు బిళ్ల 1, తాంబూలముతో వేసుకొను వెండిమాత్రలు 22, కొండచీలుకలు 6, 5 నేవకా బ్రూచ్ 1, చిత్రమయిన పునగువచ్చి 1, అత్తరుబిళ్ల 1, వెరకి 26-బహుమతులు యివ్వ బడును. 26 బహుమతులతో డబ్బి 1-కి ధర రూ. 1-0-0. తపాలకర్ప ఆ. 0-3-0.

మూచిరునామా:- **జివానుసిక్స్ షేర్షాన్** 1-6 వెంకటేశమేస్త్రివీధి, సాకాకో పేట, మద్రాసు. అన్వారి వి. పి. మూలకముగ తెప్పించుకొనవచ్చును.